

41105

തിരുവട്ടാർ, "കേശവവിലാസം ഗ്രന്ഥാവലി" പുസ്തകം ൨.

രാജാകേശവദാസ

അഥവാ

വലിയഭിവാൻജി.

ഗ്രന്ഥകർത്താ

ആർ. ഇരശ്ചരപ്പിള്ള ബി. ഏ.

പ്രസാധകൻ

വീ. താണപ്പിള്ള

അവകാശം തിരുവട്ടാർ കെ. വി. ഗ്രന്ഥശാലക്ക്.

ഒന്നാംപതിപ്പ് കാപ്പി ൧൦൦൦.

"സീററി പ്രസ്സ്"

തിരുവനന്തപുരം.

൧൦൯൪.

1074
325
1419

[ഒരപ്രതിക്കു വില അണ ന്.

എല്ലാ പുസ്തകങ്ങളിലും ടി വായനശാലയിലെ മുദ്ര കണ്ടപ്പെടും.

Handwritten notes in red ink on the left margin, including a date '23/10/1974' and other illegible text.

28137

41105

പ്രസാധകവാക്യം.

—:0:—

“കേശവവിലാസം ഗ്രന്ഥമാലി”യുടെ രണ്ടാമതു പുസ്തകമായ ഇതിനു പ്രസാധകവാക്യമായി രണ്ടുവാക്കു പറയേണ്ടതു് ചില സംഗതിവശാൽ ആവശ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഒന്നാമത്തെ പുസ്തകം പുറത്തായി കരേമാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷവും അടുത്തതു വെളിക്കു വരാഞ്ഞതിന്റെ ഘേതുവെന്തെന്നു വ്യക്തമാക്കേണ്ടതു് ഒന്നാമത്തേയും, രണ്ടാമതായി “രാജാകേശവദാസ”ന്റെ ജീവചരിത്രംതന്നെ ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ യോഗ്യങ്ങളായതിലുള്ള സന്തോഷം അറിയിക്കുവാനുള്ളതു രണ്ടാമത്തേയും, ഈ ഗ്രന്ഥമാലികയിൽ ചേർന്ന ഓരോന്നും കേരളമൊട്ടുക്കു തുച്ഛിത്തക്കു വിധം എല്ലാവിധത്തിലും സമ്മതമായിരിക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്താൽ നടത്തിയ ഒരു സഞ്ചാരത്തിൽ പുസ്തകത്തിന്റെ ആകൃതി ഇപ്പോഴത്തേതിൽ നിന്നു്, ഒന്നു മാറ്റിയാൽനന്നെന്നുള്ള ഭൂരിപക്ഷമനുസരിച്ചു് സ്വല്പം വലുതാക്കേണമെന്നുള്ളതു് അടുത്തപോലെയാ അറിയിക്കുവാനുള്ളതാണു്.

ഞങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യമനുസരിച്ചു് ഇതിനിടെ ചില പുസ്തകങ്ങൾകൂടി രംഗപ്രവേശം ചെയ്യേണ്ടതുതന്നെ ആയിരുന്നു. അതിനിടയാകാഞ്ഞതു തെറ്റാകുന്നതെന്നു സമ്മതിക്കുവാനും, അതിനു് മാന്യവരികാരോടു ക്ഷമായാചനം ചെയ്യുവാനും ഒരുക്കുവാനും; എങ്കിലും മനസ്സാക്ഷ്യനസരണം പറയുകയാണെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ മാത്രമല്ല അതിൽ തെറ്റാകാതെന്നതിനു് ഇതിന്റെ ഗ്രന്ഥകർത്താക്കന്മാരായ ഉദാരമതികളും സമുദായസ്നേഹികളുമായ പണ്ഡിതന്മാർ സാക്ഷികളാണു്. പ്രത്യേകിച്ചും, മനപ്പൂർവ്വമുള്ള ഉദ്യമത്തിൽ ദൈവാൽവരുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങൾ കുറവകരവുമല്ലല്ലോ?

ഓരോ തൊഴിലുകാരും അവരുടെ പ്രവൃത്തികളുടെ മാതൃകയായും, അതുകൊണ്ടുവന്നുള്ള വിഷമതയേയും പരിഹരിക്കാനുള്ള പാലം ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണവിഷയത്തിൽ ജീവചരിത്രം വേണ്ടവിധമുഴുതിർത്തീടുക പ്രയാസവും, ശ്രമമെകസാധ്യമാണെന്നതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്, മുൻനിശ്ചയപ്രകാരം ഓരോ മാന്യന്മാർക്കും പുസ്തകമുഴുതിർത്തു തരുവാൻ സാധിക്കാത്തതും തൻനിമിത്തം ഞങ്ങളുടെ വാക്ക് ഒട്ടു വ്യതിചലിച്ചുപോയതും. ഇങ്ങനെ സംഭവിച്ചുവെങ്കിലും ഈ അനുഭവം ഞങ്ങളെ ചില പാഠം പഠിപ്പിക്കുകയും, മേൽ ശരിയായി നടത്തുന്നതിന് വേണ്ടതുചെയ്യുന്നതിനുസംഗതിയാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്; അവവഴിയേ അറിഞ്ഞുകൊള്ളേണ്ടതാകയാൽ ഇവിടെ പറയുന്നില്ല. മേൽ ഓരോ പതിനഞ്ചാംതീയതിയും ഓരോന്നു പ്രസിദ്ധമാക്കണമെന്നാണു വിനയം.

എല്ലാവരുമുത്തമമായി ജീവിതം നയിക്കണമെന്നാണല്ലോ വിചാരിക്കേണ്ടത്. അതിന് ഒന്നാമതായി വേണ്ടത് യഥാർത്ഥ മനഃപരിഷ്കാരമാണ്. അതിലും, മനഃപരിപാകത ലഭിക്കുവാൻ നല്ല മാർഗ്ഗം മഹാത്മാരുടെ “ജീവചരിത്രസാരംശതമാനങ്ങളത്രേ.” മനുഷ്യനെ നേരുമാർഗ്ഗത്തിൽ നയിക്കുന്നതിന് സഭപദേശത്തിനും, മഹദ്ഗുണമുള്ളവർക്കും അധികം ശക്തിയുള്ളതു്. ചില കാരണങ്ങളാൽ അതിൽ മെച്ചം മറ്റുള്ളവരുടെ ജീവചരിത്രത്തിനാണത്രേ. ഈ പരമമായ ഉദ്ദേശ്യത്തെ കഴിയുവോളം ഫലിപ്പിക്കുവാൻ നോക്കുന്നത് അവിഹിതമായിരിക്കുകയില്ലെന്നുള്ള സഭാചാരതാലാണ് ഞങ്ങൾ ഇപ്രകാരമൊരു പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനുദ്ദേശിച്ചതു്. മനഃപരിഷ്കരണമാർഗ്ഗങ്ങൾ എന്നപുസ്തകം ഈ ഗ്രന്ഥാവലിയിൽ ഒന്നാമതായിച്ചേർത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഇപ്പോൾ വ്യക്തമായല്ലോ? അതുപോലെയാണ് അടുത്തതായി ഒരു ഉത്തമനായ മഹാന്റെ ജീവചരിത്രംതന്നെ വേണമെന്നുള്ള മോഹവും. അതു് രാജാകേശവദാസന്റെതന്നെ ആയിരിക്കണമെന്നതിന് പ്ര

ത്രേകമായ പല ഉദ്ദേശ്യങ്ങളുമുണ്ട്. ഏതൊരു പണ്യപുര
 ഷന്റെ നാമസ്താരകമായി ഗ്രന്ഥശാലയും, അതിൽനിന്നും ഈ
 ഗ്രന്ഥാവലിയും ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നുവോ ആ ദിവ്യപുമാന്റെ
 ജീവചരിത്രംതന്നെ അത്തരം മാലയിലെ ആദ്യപുഷ്പമായിരിക്ക
 ണമെന്നുള്ളതു് വാദരഹിതമായ വാസ്തവമാണ്. പദ്യരായം,
 ഗദ്യമായും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രം മുന്വേതന്നെ എഴു
 തീട്ടുള്ള സ്ഥിതിയ്ക്കു് വേറെന്നിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടോ എന്ന്
 വല്ലവർക്കും സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ അതു് ഈ ഗ്രന്ഥം തീർത്തുകൊ
 ള്ളമെന്നു ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

ജീവചരിത്രമെഴുതുന്നതിലും, അന്വേഷിക്കുന്നതിലും ശ്ര
 മിക്കേണ്ടതായി പല കാര്യങ്ങളുമുണ്ട്. കഥാപുരുഷന്റെയും,
 അന്വേഷിക്കുന്ന ആളിന്റെയും സ്വഭാവത്തിനും മറ്റുഗുണങ്ങൾ
 ക്കും നല്ല യോജിപ്പു വേണം. എന്നാൽ മാത്രമേ സൂക്ഷ്മമാ
 യും യോഗ്യമായമിരിക്കൂ. ഈ വിചാരത്തോടുകൂടിത്തന്നെയാ
 കന്നു രാജാകേശവദാസന്റെ ഒരു ജീവചരിത്രം എഴുതിത്ത
 ന്നാൽ കൊള്ളാമെന്ന് മഹാനായ (അതെ യഥാർത്ഥമാഹാൻ
 തന്നെയാണ്) ആർ. ഈശ്വരപിള്ള അവർകളോടു് അപേ
 ക്ഷിച്ചതു്. എട്ടുങ്ങളായ പദ്യങ്ങളുടേ, ഗദ്യങ്ങളുടേകൊണ്ടു് ഭാ
 ഷാശ്രുദ്ധിയും മനശ്രുദ്ധിയും വരുത്തി, ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ ഉപദേ
 ശപരമ്പരകൾ ലോകകർമ്മ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിൽ ബലകങ്ക
 നനായ ഇദ്ദേഹം ഒരു മഹാകവിയെന്നുള്ള പേരിനും ഉപരി
 യായ പേരിനു അർഹതെന്നെയാണ്, സശേഷിച്ചു. അങ്ങ
 നെയുള്ള ദേഹത്തോടു് ഞങ്ങൾ നന്ദി പറയുന്നതിനു പകരം
 “തൽ” ഗുണങ്ങളെ ഓർത്ത് മനസ്സാ കൃഷിക്കുതന്നെ ചെയ്യുന്നു.
 ഈ യഥാർത്ഥഗുണവരനാൽ എഴുതപ്പെട്ട രാജാകേശവദാസ
 ന്റെ ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥംതന്നെ ഇപ്പോൾ വേർഷ്വേൻ ഭാഗ്യ
 മുണ്ടായതിൽ പ്രത്യേക മനസ്സുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

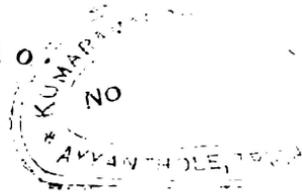
അടുത്തതായി ഉൾപ്പെടുത്തുവാനുദ്ദേശിക്കുന്നതു് ശ്രീമാൻ
 വീ. കൃഷ്ണൻതമ്പി (സംസ്കൃതകാളേജ് പ്രിൻസിപ്പാൾ) അവർ
 കളാൽ എഴുതപ്പെട്ട “സ്വാതിതിരനാൾ തിരുമനസ്സി”ലെ

ജീവചരിത്രമാണ്. അധികംചേരട്ടെ ഈമനസ്സരിച്ച് ഈ ഗ്രന്ഥമാലയിൽ ചേർന്ന പുസ്തകങ്ങളുടെ തോത് ഡബ്ബി എട്ടായിരിക്കും. അതായത് ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ തരംതന്നെ. ജീവചരിത്രങ്ങളിൽ കഥാപുരുഷന്മാരുടെ പടക്രൂടി ചേർന്ന മെന്റുള്ള മോഹം, വളരെ ശ്രമിച്ചിട്ടും കേൾവദാസന്റെ നല്ല തരത്തിലുള്ള ഒരു മരായ കിട്ടാഴികയാൽ ഇതിൽതന്നെ ചേർക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ഒക്കുമെങ്കിൽ അടുത്ത ലക്കത്തോട് അയച്ചുകൊള്ളാം. മനുപരിഷ്കരണമാർഗ്ഗങ്ങളുടെ മുഖവുരയിൽ കാണിച്ചിട്ടുള്ളതിനു പുറമേ കേരളത്തിലെ പ്രധാനസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ നാല്പതിപ്പരം മാന്യന്മാർ ഓരോ സൽഗ്രന്ഥം എഴുതാമെന്നു; സദയം ഏറ്റെടുക്കൂ. ഇപ്പോൾതന്നെ ഭീഷ്മിച്ചുപോയ ഈ എഴുത്തു്. ഇനിയും വലുതാക്കുവാൻ ഭയം തോന്നുന്നതിനാൽ ആ പട്ടിക അടുത്തതിൽ കാണിക്കാമെന്നു അറിയിച്ചുകൊണ്ടു് ഇപ്പോൾ വിരമിയ്ക്കുന്നു.

എന്നു് വീ. താണപിള്ള
 പ്രസാധകൻ.

ആ 2 1 0

ശ്രീ.

മഹാനാരുടെ യഥാർത്ഥമാഹാത്മ്യം സഹായരണയായി ലോകർ ഗ്രഹിക്കുന്നതു അവർ ലോകരംഗത്തിൽ നിന്നു തിരോധാനം ചെയ്തു വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടാണ്. സമാനകാലീനന്മാർ സ്നേഹാധികൃതകൊണ്ടോ ദേഷ്ടാധികൃതകൊണ്ടോ ഉണ്ടാകാവുന്ന പക്ഷപാതം നിമിത്തം അവരുടെ യഥാർത്ഥത്തെ ഗ്രഹിക്കുന്നതിന് അപ്രാപ്തന്മാരായി തീരുന്നു. അപരകാലീനന്മാരെ ഈ ദോഷം ബാധിക്കാൻ തരമില്ലെല്ലാ എന്നു തന്നെയല്ല മഹാനാരുടെ പ്രവൃത്തിയുടെ ഫലങ്ങൾ പക്ഷങ്ങളും അസാധ്യങ്ങളുമായി ഭവിക്കുന്നതിനു കാലദൈർഘ്യം വേണ്ടിവരുന്നു. അതുനിമിത്തം അനന്തരകാലീനന്മാരാണ് അവയെ പൂർണ്ണമായി അനുഭവിക്കുന്നത്. ഇതു നിമിത്തം ഇവർക്കാണ് മഹാനാരുടെ ജീവചരിത്രം അറിവാൻ ആഗ്രഹം ജനിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഈ ആഗ്രഹനിവൃത്തിപല കാരണങ്ങളാലും പലപ്പോഴും സാധ്യമല്ലാതെ വരുന്നു. മഹാനായ രാജാക്കന്മാരും വാദാസനൈപ്പറ്റി നമുക്കിപ്പോൾ ജിജ്ഞാസ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ ജിജ്ഞാസോത്ഭവം അപ്പു താമസിച്ച് പോയില്ലയോ എന്നാണ് സംശയം. നാം അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നും ഒരു നൂറ്റാണ്ടുപതു കൊല്ലം അകലെയാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള കഥകളും ഐതിഹ്യങ്ങളും മറ്റും ഒട്ടുമുക്കാലം ജനങ്ങളുടെ സ്മൃതിപഥത്തിൽ നിന്നു തേഞ്ഞുമാഞ്ഞു പോയിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിലുള്ള സംഭവങ്ങളെ അദ്ദേഹമാകട്ടെ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നവരിൽ ആരെങ്കിലുമാകട്ടെ രേഖപ്പെടുത്തി വെച്ചിട്ടില്ല. ഉദ്യോഗജീവിതത്തെ പറ്റി മാത്രം വല്ലതും ഉണ്ടെങ്കിലെ ഉള്ളു. അവതന്നയും ഏറ്റക്കുറവും അപൂർണ്ണങ്ങളായിട്ടാ

ണിരിക്കുന്നത്. ഈ സ്ഥിതിക്ക് ജീവചരിത്രം എങ്ങനെ എഴുതും? എഴുതാതെ കഴികുമില്ലല്ലോ? എന്നാൽ എനിക്കു ഒരു സമാധാനമുണ്ട്. എനിക്കു മുമ്പു രണ്ടു മഹാനാർ ഈ ഖനിയിൽ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം ഏറക്കൂറു പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കാണുന്നു. മഹാനാരായ മിസ്റ്റർ പി. അയ്യപ്പൻപിള്ളയ്ക്കും, മിസ്റ്റർ പി. ശങ്കുണ്ണിമനവനായ്ക്കും “കൃതവാദീപാഠ”മായിരിക്കുന്ന ഈ വിഷയത്തിൽ “സൂത്രസ്യോവാസ്ഥിമേഗതി” എന്നു കവി പറഞ്ഞതുപോലെതന്നെയാണ് എനിക്കും ഗതി. ഈ സമത്സനാരായ ചിത്രകൃത്യങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ആ ലേഖ്യങ്ങളുടെ ഒരുഗ്രിധം പകർത്തുന്നതിനു മാത്രമേ അല്പപ്രജ്ഞനായ ഞാൻ തുനിയുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ചിത്രകൃതിയാവിഷയത്തിൽ അശിക്ഷിതവും, പോരേങ്കിൽ “വയോതിപാതോൽഗതവാതവേപിത”വുമായ ഒരു ധന്യകൊണ്ടു നോക്കിവരയ്ക്കുന്നതിൽ വല്ല ന്യൂനതകളും തെറ്റുകളും സംഭവിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അവ ഈ കാരണത്തിന്മേൽ തന്നെ ക്ഷണവ്യങ്ങളായിരിക്കുമെന്നും വിശ്വസിക്കുന്നു.

തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രനഭോമണ്ഡലത്തിൽ പ്രകാശിക്കുന്ന ജ്യോതിഷ്കണങ്ങളിൽ ഒന്നായ രാജാകേശവദാസന്റെ ഒരു ജീവചരിത്രം എഴുതിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു തിരുവട്ടാർ “കേശവവിലാസം” റായനശാലാ സെക്രട്ടറി മിസ്റ്റർ വി. താണുപിള്ളയുടെ അപേക്ഷ അനുസരിച്ചാണ് ഞാൻ ഇതിനായി പുറപ്പെട്ടത്. വേറെയും ഉദ്ദേശ്യം ഇല്ലെന്നില്ല; മഹാനാരുടെ ജീവചരിത്രവുമായിട്ടുള്ള പരിചയംകൊണ്ടു നമുക്കു വളരെ ഗുണങ്ങൾ ഉണ്ടാവാനിടയുണ്ട്.

“ഓക്കിൽസൽച്ചരിതത്തിൽനിന്നുപരമാംസാരംഗ്രഹിക്കാനമുക്കാക്കും ജന്മമിദം പ്രയത്നമതിനാലുൽക്രാഷ്ടമാക്കാംഭവി”

എന്നാണല്ലോ ഒരു മഹാകവി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

സ്വരാജ്യ ചരിത്രകർത്താക്കന്മാരെ പററി വല്ലതും കൈ നാ

അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതും അത്യാവശ്യമാണല്ലോ. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ആദ്യ ദിവാനും, പരിഷ്കൃത രാജ്യഭരണത്തിന്റെ മർമ്മജ്ഞാനം “എല്ലാ മനുഷ്യരും അവരവരുടെ ഉൽക്കണ്ഠാപകണ്ഠവിധായകന്മാരാണ്” എന്നുള്ള തത്വത്തിനു ഒരു ഉത്തമ ദൃഷ്ടാന്തവും, സ്വദേശിയും, സ്വദേശാഭിമാനിയും യഥാർത്ഥത്തിൽ വലിയ ദിവാൻജിയുമായ രാജാകേശവദേവന്റെ ചരിത്രപഠനം ഏതു വിഷയത്തിലാണ് ഗുണപ്രദവും രസാവാഹരവുമല്ലാത്തതു്?

ഭാരിദ്രത്തിൽ ജനിച്ചും, സ്വപ്നമായ വിദ്യാഭ്യാസം മാത്രം ലഭിച്ചും, പലവിധ കഷ്ടതകൾ സഹിച്ചും, സ്വപ്രയത്നം, സ്വകൃത്യബോധം, നീതിനിഷ്ഠ, കശാഗ്രബലി, സ്വാമിഭക്തി ഇവകൾകൊണ്ടുമാത്രം ലോകത്തിൽ ഉയർന്ന പ്രജകളിൽ ഒരാൾക്കു ലഭിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന ഏറ്റവും ഉന്നതപദം പ്രാപിച്ചു്, സമൃദ്ധിയ്കലും അനുഭവനായ ഈ സൽപുരുഷന്റെ ചരിത്രം ആർക്കും ഒരു വിശിഷ്ടമായ സാധനപാഠമാണിത്തന്നെ ഇരിക്കും. ഏറ്റക്കുറവു ത്യാജ്യകോടിയിൽ കിടക്കുന്ന ഈ വിഷയത്തിലേക്കു വിദ്യാനാരുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കാൻ സാധിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി. ബാലഭൂഷണകർത്താവായ പാച്ചുമുത്തരവർകൾ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ ഞാനും

“എഴുതിക്കൂട്ടിനേനേവം കൊച്ചുപുസ്തകമേന്മഞാൻ”
“തംസന്തഃശ്രോതുമഹന്തി സദസേദ്വ്യക്തിമേതവ”

എന്നുള്ള പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി ഈ പുസ്തകത്തെ നാട്ടുകാരുടെ മുമ്പിൽ സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഗ്രന്ഥകർത്താവു്.

രാജാകേശവദാസൻ.

രാജാകേശവദാസന്റെ ജനനകാലത്തെപ്പറ്റി വ്യക്തമായ ഒരു അറിവു കിട്ടിയിട്ടില്ല. എന്നാൽ പല സംഗതികളിൽ നിന്നും അദ്ദേഹം ജനിച്ചതു ഏകദേശം ൯൧൯൨മാണ്ടാണെന്നു അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ജനിച്ചതു പൂർവ്വതാതി നക്ഷത്രത്തിലാണു്. അദ്ദേഹം ഉയന്ന സ്ഥിതിയിൽ വന്നതു മുതൽ ജന്മനക്ഷത്രം സംബന്ധിച്ച ഈ ദിവസം തിരുമല (മുൻചിറ) ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു സദ്യയും വിളക്കും നടത്തിവന്നതു ഇന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശേഷക്കാർ നടത്തി വരുന്നുണ്ട്. ഈ ദേഹം ജനിച്ചതു വിളവംകോട്ടുതാലൂക്കിൽ കുറുത്തൂർ പകുതിയിൽ മേൽമംഗലം ദേശത്തു ക്രാവിളാകരമെന്ന പുരയിടത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ചെറിയ ഗൃഹത്തിലായിരുന്നു. ഈ കുടുംബം നെട്ടൂററംകര നിലമേൽ എന്ന സ്ഥലത്തു നിന്നും വന്നിട്ടുള്ളതാണു്. ഇവിടെ കേശവദാസൻ പിന്നീടു ഒരു വലിയ ഗൃഹം പണി ചെയ്തിപ്പിച്ചു. അതിനു ക്രാവിളാകരതു പുത്തൻവീടെന്നാണു് പേരു്. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവിന്റെ പേർ കാളിയമ്മച്ചിള്ള എന്നായിരുന്നു. സുമുഖിയും, സൽസ്വഭാവയുക്തയുമായ ഈ വനിതാരത്നം ദാരിദ്ര്യപ്രേരിതയായിട്ടു പത്തനാപുരത്തു കൊട്ടാരത്തിൽ ഒരു ജോലി സ്വീകരിച്ചു താമസിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങനെ താമസിക്കുന്ന കാലത്തു “വലിയ യജമാനൻ” എന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു പട്ടാളത്തിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ തുണവതിയായ ഈ സ്ത്രീയെ റിവാഹം ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വക തെക്കേതെരുവിലുണ്ടായിരുന്ന ഭവനത്തിലാണു് പിന്നീടു താമസിച്ചുവന്നതു്. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനാണു ഈ ലേഖനത്തിനു വിഷയീഭൂതനാ ചരിത്ര പ്രസിദ്ധനായ കേശവദാസൻ. കേശവപിള്ള ജനിച്ചു

അധികകാലമാകുന്നതിനു മുമ്പു ഇദ്ദേഹം തീർത്ഥാടനത്തിനായി കാശിക്കുപോയി. പോകുന്ന സമയം ഈ ബാലനെ ശരിയായി വളർത്തണമെന്നുള്ള ഉപദേശത്തോടുകൂടിക്കേൾവനെ മാതാവിങ്കൽ സമർപ്പിച്ചു. പിതാവു കാശിയിൽവെച്ചു മരിച്ചുപോയി. ഇതിനുശേഷം കാളിയമ്മപ്പിള്ള സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു ബാലനേയുംകൊണ്ടു പോയി. പിന്നീടു മുൻചിറ മഠം വക ക്ഷേത്രത്തിൽ ജോലിയുണ്ടായിരുന്ന തൃപ്പുറയാററകാമൻ ഒരു നമ്പൂരി കാളിയമ്മപ്പിള്ളയുടെ ഭർത്താവായി ഭവിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു പുത്രനും മൂന്നു പുത്രികളും ഉണ്ടായി. ഇവരുടെ പേരുകൾ കമാരൻതമ്പി താത്തിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചി ചെമ്പകക്കുട്ടിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചി നീലമുപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചി എന്നായിരുന്നു. ഇതിൽ ചെമ്പകക്കുട്ടിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചിയുടെ താവഴി ഒഴിച്ചു ശേഷം രണ്ടു താവഴികളും ഇപ്പോൾ ഉണ്ടു്. (പോലീസ് കമ്മീഷ്യൻ പത്മനാഭൻതമ്പി അവർകളും ഡാക്ടർ രാമൻതമ്പി അവർകളും താത്തിപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചിയുടെ താവഴിയിലും, വടക്കിൽ രാമൻതമ്പി അവർകൾ നീലമുപ്പിള്ളത്തങ്കച്ചിയുടെ താവഴിയിലും ഉൾപ്പെട്ടവരാണ്.) കേൾവപിള്ള ദ്വാനായതിൻറെശേഷം മൂന്നുസഹോദരിമാർക്കു കുന്നത്തൂർ, കക്കരച്ചി, തേവിക്കോടു എന്നീസ്ഥലങ്ങളിൽ വെച്ചു ഹൃദയങ്ങളും സ്വത്തും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. അമ്മയും ഇളയസഹോദരിയും അവരുടെ മരണംവരെ കുന്നത്തൂരുള്ള ഗൃഹത്തിൽ താമസിച്ചുവന്നു. കേൾവപിള്ളക്കു രാമൻ എന്നു ഒരു മാതൃപുനം ഉണ്ടായിരുന്നു. ബാലനും അപിതൃകനുമായ കേൾവൻറെ ചിത്രം പ്രാപം ഒട്ടുകാലം സ്വദേശത്തുള്ള ഒരു എഴുത്തുപള്ളിയിൽ അന്നു നടപ്പുള്ള രീതി അനുസരിച്ചാകുന്നു. ആശാന്മാർ പ്രായേണ ബാലാനുപേക്ഷണത്തുപുരന്മാരാണല്ലോ. ഈ ആശാനും വർഗ്ഗസ്വഭാവം അനുസരിച്ച് കേൾവൻറെ ഗൃഹത്തിലെത്തി ചെലനെ അയക്കണമെന്നു മാതാവിനോടു നിർബ്ബന്ധിച്ചു. മാതാവിനു മനസ്സുവരുത്തുവാൻവേണ്ടി താൻ ഈ ബാലനെ പ്രതിഫലംകൂടാതെ പാപ്പിക്കാമെന്നും വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. മാതാ

വ്യാജപ്രകാരം അനുവദിച്ചു. കേസവന്റെ ഗുരുനാഥൻ ആ
 രാഷ്ട്രീയ നാലും ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു ശിഷ്യനെ ലഭിക്കാൻ ഇട
 യായതു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗ്യം തന്നെ. കേസവൻ ബുദ്ധി
 യും ചൊടിച്ചുമുള്ള ഒരു ബാലനായിരുന്നതുകൊണ്ടു ആശാന്
 വലിയ ശ്രമമൊന്നും വേണ്ടി ചന്നില്ല. ആശാന്മാർ പാരമ്പ
 ര്യമായി അനുക്രിച്ചുവന്ന കുറിനായ ദണ്ഡനീതിയും ശി
 ക്ഷാനിയാവും കേസവനേ സംബന്ധിച്ചു ഉപയോഗിക്കാണ്ടി
 വന്നില്ല. അഞ്ചര കൊല്ലംകൊണ്ടു കേസവൻ ആശാന
 പഠിപ്പിക്കാൻ കഴിയാവുന്നതൊക്കെയും പഠിച്ചുതീർന്നു. എ
 ന്നാൽ കേസവന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പ്രധാനഭാഗം സ്വ
 പ്രയത്നഫലം തന്നെ ആയിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.
 എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ആശാന്മാരുടെ ആവനാഴി വളരെ കൃ
 ശ്യവും വിദ്യാഭ്യാസരീതി ഉദ്ദേശ്യശൂന്യവും ധാരണാശക്തിയെ
 മാത്രം ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നതുമായിരുന്നു. എങ്കിലും രത്നാക്ഷര
 കള ശോഭനരൂപത്തിനു അപ്പം ഉല്ലേഖനംമാത്രം ആവശ്യമാ
 യിരിക്കുന്നതുപോലെ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധിവികാസത്തി
 നും ഇത്തരം വിദ്യാഭ്യാസമെ വേണ്ടിയിരുന്നുള്ളൂ. ഈ വിധമു
 ള്ള വിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞതിന്റെശേഷം കേസവൻ ഒരുപക്ഷീ
 വനമാർഗ്ഗവും, അയാളുടെ തീക്ഷ്ണബുദ്ധിക്കു സ്വമമദാപ്യാ
 പാരരംഗവും അനേചഷിച്ചുതുടങ്ങി. പക്ഷത്താ പന്ത്രണ്ടോ
 വയസ്സു മാത്രമേ ആയുള്ളൂ എങ്കിലും കേസവൻ തന്റെ കടും
 ബത്താന്റെ കഷ്ടസ്ഥിതിയെപ്പറ്റി സദാ വ്യസനിച്ചുകൊണ്ടി
 രുന്നു. ഇതിനു ഒരു നിവൃത്തിമാർഗ്ഗം ഉണ്ടാക്കണമെന്നും തീ
 രുച്ചയാക്കി പലവഴിയും അനേചഷിച്ചതിന്റെശേഷം, കേസവ
 ന് പത്തുക്കടെ ഒരു ചെട്ടിയാരുടെ കണക്കുഴുത്തുകാരനായിത്തീ
 രപ്പെട്ടു ഇതു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉൽക്കണ്ഠ മരയ്ക്കാ ബുദ്ധി
 ചൈതന്യത്തിനൊ തക്കതായ ഒരു സ്ഥാനമായിരുന്നില്ലാ എ
 കിലും, ഇതു ഉൽക്കണ്ഠത്തിനുള്ള പ്രഥമസോപാനമായി അദ്ദേ
 ഹം കരുതി കാൽവച്ചതാണ്. കുറച്ചുകാലം ഇവിടെ തുച്ഛ
 കരമായവിധത്തിൽ ജോലിചെയ്തു. കേസവപിള്ള ദിവാനായ

തിപ്പിടുന്ന നന്ദിസൂചകമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യസഹായി ആയിരുന്ന ഈ ചെട്ടിയാക്ഷ ഒരു വീടും പണിയെഴുതിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. ഈ വീടും ചെട്ടിയാരുടെ ശേഷക്കാരും ഇന്നും ഉണ്ട്. ഈ ചെട്ടിയുടെ തന്നെ “പൊക്കമേസ്സാപ്പിള്ള” മുതലാളി എന്ന ധനികനായ ഒരു കച്ചവടക്കാരന്റെ കാല്പസ്ഥനായിരുന്നു. ചെട്ടിയാരുടെ ക്രമ കേശവപിള്ളയും ഇവിടെ പോകുന്ന പതിവായിരുന്നു. ഉദാരദർശനവും സൽസ്വഭാവിയും ആയ കേശവപിള്ളയോടു ഈ മുതലാളികളും സന്ദേശം തോന്നി അദ്ദേഹത്തെ തന്റെ കണക്കെഴുത്തുകാരനായി നിയമിച്ചു. ഈ മുതലാളികളെ കേശവപിള്ളയുടെ ജന്മഭ്രാതൃയാകുന്ന കുന്നത്തുവിനു സമീപം തേങ്ങാപ്പട്ടണത്തു ഭവനവും വസ്തുക്കളും കടലുമുണ്ടായിരുന്നു. (ഇവ ഇപ്പോഴും ഉണ്ട്) ഇവിടത്തെ കണക്കെഴുത്തിനാണ് കേശവപിള്ളയെ നിയമിച്ചത്. മുന്പുതന്നെ ഒരുവിധം പ്ലാപ്പിയായിരുന്ന ഇയാളുടെ കച്ചവടം കേശവപിള്ളയുടെ ആഗമനാനന്തരം ഉത്തരോത്തരം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുവന്നു. ‘അദ്വൈതം സത്തുക്കളുടെ മാർഗ്ഗത്തെ അനുധാവനം ചെയ്യുമെല്ലാം’ എന്നാൽ പരിമിതപരിധിയോടുകൂടിയ ഈ മുതലാളിയുടെ കാല്പങ്ങളും കേശവപിള്ളയുടെ ഉദഗ്രബുദ്ധിയുടെ സ്വതന്ത്ര വ്യാപാരത്തിന് ഒട്ടുംതന്നെ മതിയായിരുന്നില്ല. ഈ വിഷയത്തിൽ തക്കതായ സൗകര്യം ലഭിക്കുന്നതിനു കേശവപിള്ള കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഇക്കാലത്തും കേശവപിള്ള ജോലിയിൽ ജാഗ്രതയും ശേഷിയും കൃത്യനിഷ്ഠയുമുള്ള ഒരു യുവാവായിരുന്നു. മുതലാളികളും വളരെ സമ്മതനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനുകിട്ടിവന്ന സ്വപ്നശമ്പളംകൊണ്ട് തന്റെ മാതാവിനേയും മറ്റും ഒരുവിധം കഴുതകൂടാതെ രക്ഷിച്ചുവന്നു.

കേശവപിള്ളയുടെ യജമാനനായ മുതലാളി അന്നു രാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്ന കാർതികതിരുനാൾമഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഒരു ആശ്രിതനായിരുന്നു. മുതലാളി കൂടകൂടെ മുഖംകാണി

ക്കാൻ വോകക പതിവായിരുന്നു. ഒരുതവണ പോയപ്പോൾ കേശവപിള്ളയേ കൂടി കൊണ്ടുപോയിരുന്നു. കച്ചവടക്കാരനും മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും എന്തൊ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി വളരേനേരം സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ മുതലാളി മടങ്ങിവരാൻ അധികം രാത്രിയായിപ്പോയി. കച്ചവടക്കാരൻ കേശവപിള്ളയെ കാണാഞ്ഞിട്ടൊ വിളിക്കേണ്ടൊ എന്നു കരുതിയൊ തനിച്ചു മടങ്ങിപ്പോയി. ഈ സംഭവം നിസ്സാരമായ ഒന്നാണെങ്കിലും ഇതു കേശവപിള്ളയുടെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു തിരുവുപേട്ടം ആയി ഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്.

കേശവപിള്ളയ്ക്കു ഉൽകൃഷ്ടബുദ്ധിഗദഗതി നൽകിയ ആ ദൈവാനുഗ്രഹംതന്നെ ആ ബുദ്ധിയുടെ സ്വമരണവ്യാപാരത്തിനുള്ള സൗകര്യവും തുറന്നു കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. കച്ചവടക്കാരൻ ഇതിലേക്കായി പ്രകൃതി അവലംബിച്ച ഒരുപകരണം മാത്രമായിരുന്നു. നാൾ നിസ്സാരങ്ങളെന്നു വിചാരിക്കുന്ന പല സംഗതികളും വാസ്തുവത്തിൽ സാരഫലശക്തികളായി പരിണമിക്കുന്നു. ഷേക്സ്പീയറുടെ “മൃഗചോരണവും” “ബന്ധനവും” നമുക്കു ലോകവിശ്രുതനായ ഒരു കവിയെ നൽകുന്നതിനിടയാക്കിയില്ലേ? ഈ സംഭവം ഉണ്ടായില്ലെങ്കിൽ കേശവപിള്ളക്കു തിരുമനസ്സിനെ കാണുന്നതിനും അറിയാതെ പ്രീതി സമ്പാദിക്കുന്നതിനും ഉന്നതപദം പ്രാപിക്കുന്നതിനും സംഗതിയാകുമൊ എന്നു സംഗതിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വരനുള്ളതു വഴിയിൽ തടയുകയില്ലല്ലോ? ഇപ്പോൾ തിരുമനസ്സിനെ കാണുന്നതുകേ കേശവപിള്ളയ്ക്കും മരിച്ച ഒരു ദീവനിയും ഒരു രാത്രിയും മാത്രമേ പ്രതിബന്ധങ്ങളുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ കേശവപിള്ള ഇതൊന്നുംതന്നെ വിചാരിക്കാതെ അവിടെ സുഖമായി കിടന്നുറങ്ങി. പ്രഭാതത്തോടുകൂടി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടുണർന്ന് കേശവപിള്ളയുടെ ഭാവിത്രേയസ്സിന്റെ പാവാടോൽപാടനമെന്നു തോന്നുമാറ് പള്ളിയറയുടെ വാതൽ തുറന്നു. അപ്പോൾ കണികണ്ടതു് അന്ധാനത്തിൽ കിടന്നു

ഒന്നു കണക്കുപ്പിച്ചുയെ ആയിരുന്നു. കേശവപിള്ള കണിക
 ളെതു തിരുമനസ്സിലേ മമാണ്. പ്രഭാതത്തിൽ ഉറക്കമുണർന്നാ
 ലദ്യം കാണുന്ന വസ്തുവിന്റെ ഇണലോചനത്തെ ആശ്രയിച്ചാ
 ണ് ആ വിവരത്തെ അനാലാപം എന്നുള്ള വിശ്വാസം അന്നു
 പ്രബലമായിരുന്നു. എന്നാൽ ബുദ്ധിമാനായ മഹാരാജാവി
 നു ഇപ്രകാരമുള്ള ഗങ്ക വല്ലതും ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്നു സംശ
 യമാണ്. കേശവപിള്ളയുടെ മലിനവേഷവും മറ്റും രാജഭ
 ഗ്ന യോഗ്യമല്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖ
 ത്തിൽ പ്രകാശിച്ചിരുന്ന തേജോവിശേഷംകൊണ്ടു സാമാന്യ
 നല്ലെന്നു തിരുമനസ്സിലേയും മനസ്സിലായി ഇദ്ദേഹത്തെ കൊ
 ട്വാരത്തിൽത്തന്നെ താമസിപ്പിക്കണമെന്നു തീർച്ചയാക്കി. എ
 കിലും രാജസന്നിധിയിൽ അഹേതുകമായി പ്രവേശിച്ചതിനു
 അപ്പുറമാണു ഭയപ്പെടുത്തണമെന്നു കരുതി അദ്ദേഹത്തെ വിട്ട
 യക്കാരത സൂക്ഷിക്കണമെന്നു തവണക്കാരോടു ആജ്ഞാപിച്ചു.
 അന്നുതന്നെ യൂറോപ്പിൽനിന്നും വിശേഷസാമാനങ്ങൾ കയ
 ററി ഒരു കപ്പൽ തുറമുഖത്തു വന്നുചേർന്നു. കപ്പലുകളുടെ വര
 വു അപൂർവ്വമായിരുന്ന അക്കാലത്തു ഇതു് ഒരു വിശേഷസംഭവ
 മായിരുന്നു. ഇതു കേശവപിള്ളയെ കണികളെതിന്റെ ഫ
 ലമാണെന്നും ചിലർ വ്യാഖ്യാനിക്കാതിരുന്നില്ലാ. തിരുമന
 സ്സുകൊണ്ടു ഭക്ഷണംകഴിഞ്ഞു, കേശവപിള്ളയെ വിളിച്ചുവരു
 ത്തി അപ്പം സഭോഷണാ ചെയ്തശേഷം തൃപ്പിതോന്നി കേശവ
 പിള്ള കെട്ടാരത്തിൽതന്നെ താമസിപ്പിച്ചുകൊള്ളുവാൻ കല്പിച്ചു.
 ഏറ്റതാമസിയാതെ കേശവപിള്ളക്കു കൊട്ടാരത്തിൽ ഒരു
 ചില്ലറ എടുത്തുജോലിയും കൊടുത്തു. ഇപ്രകാരം കേശവപി
 ള്ളയുടെ ബുദ്ധിവൈഭവത്തിനും ആലോചനാശക്തിക്കും ഇ
 പ്പോൾ വ്യാപാരസൗകര്യം ലഭിച്ചു.

കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാ
 കട്ട അതിബുദ്ധിമാനും രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനും, ഔദ്യോഗികനിയമം,
 ഗംഭീരാശയനും, “പ്രജാരംജനലബ്ധവണ്ണന” മായ ഒരു രാജാ

വായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് സ്വമേൽപ്പരമായിട്ട് ഏറ്റവും ഗുഹ്യമായ ഒരു ഭാരമാണ് അവകാശമായി സിദ്ധിച്ചത്. അവിരാജ്യനകൃതങ്ങളും തൻമൂലം അന്യവസ്ഥിതഭരണകൃമത്തോടുകൂടിയവയും ആയ അനേകം ചെറിയ രാജ്യങ്ങൾക്കുണ്ടുപുറപ്പിച്ചുകൊടുത്തു വിപ്ലവത്തിനെ പ്രാപിച്ചിരുന്ന ഒരു രാജ്യമാണ് അവിടുത്തെല്ലാ ഭരിക്കേണ്ടതായിരുന്നത്. ആദ്യനാൾ കലഹങ്ങളും മറ്റും അവസാനിച്ചിട്ടു അധികകാലം കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാതിരുന്നതിനാൽ ഭരണസംബന്ധമായ അനേകം വ്യവസ്ഥകൾ നൂതനമായി ചെയ്യേണ്ടതായും ഉണ്ടായിരുന്നു. രാജ്യത്തിന്റെ തല്പാലസ്ഥിതി അത്യാപ്തകരവും, ധനാഗമനമാർഗ്ഗങ്ങൾ ചുരുക്കവുമായിരുന്നു. വ്യാപാരവ്യവസായാദികൾ വലിപ്പിക്കേണ്ടതും അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. രാജ്യത്തിനു വിപ്ലവരംഭം കൂടിയതോടുകൂടി അയൽരാജാക്കന്മാരുടെ അസുഖങ്ങളും ജിഹ്വിക്കും തിരുവിതാംകൂർ ഏറ്റക്കേറ്റ വിഷയമായി ഭവിച്ചു. യൂറോപ്യൻ വ്യാപാരികളായ ഇംഗ്ലീഷ്കാർ, ഡച്ചുകാർ ഇവർ പ്രാബല്യം പ്രാപിച്ചവരികയും രാജകാര്യങ്ങളിൽ ഏറ്റക്കേറ്റ പ്രവേശിച്ചു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പറ്റത്തുനിന്നും ശത്രുക്കളുടെ ആക്രമണത്തെ നിരോധിക്കുന്നതിന് അതൃത്തികളിൽ കോട്ടകൾ ഉറപ്പിക്കയും, സൈന്യങ്ങളെ പരിഷ്കരിക്കയും ബലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതു്, അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. ഇതിലേക്കുണ്ടായ ഹിതാത്മവർത്തിയും, ഭാവിയിൽ മന്ത്രവിശാരദനും, ഭീഷ്മർക്കും, നയജ്ഞനുമായ ഒരു അമാത്യനായിത്തീരുന്ന ഒരു ഹിതാത്മനായിരുന്നു. തിരുമനസ്സുകാണിച്ചുകാരമുള്ള ഒരു സമീപന ലഭിക്കുന്നതിനു കാത്തിരുന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ഈ അവസരത്തിലാണ്

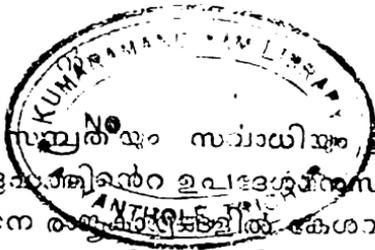
“മിളിതം പദയഗളേനിഗളിതയാ-

മാശ്ഠിതയാലതയാ”

എന്ന മട്ടിൽ കേശവപിള്ള കൊട്ടാരത്തിൽ വന്നുചേർന്നു്. ഇദ്ദേഹം ചെറുപ്പമായിരുന്നുവെങ്കിലും അമിതരണ ഒരു ഉത്ത

മെത്രീയായിത്തീരുന്ന മനുഷ്യസ്വഭാവനിർണ്ണയനിലൂടെയായ മഹാരാജാവു തീർച്ചയാക്കി. കേശവപിള്ളയും തന്റെ സ്വാമിയെ സഹായിക്കുന്നതിനു തന്നെ പ്രാപ്തനാക്കുന്നതിനു വേണ്ട യത്നങ്ങൾ ചെയ്തുവന്നു. അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും സമയം വ്യഥാ വ്യയം ചെയ്തില്ല. ഇദ്ദേഹത്തിനു ബാല്യത്തിൽതന്നെ കായികാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ ശ്രദ്ധയും വാസനയുമുണ്ടായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം വ്യായാമാത്മം ഉപയോഗിച്ചുവന്ന ഒരു കല്ലുണ്ട അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ഇപ്പഴം കിടപ്പുണ്ടെന്നറിയുന്നു. ഇദ്ദേഹം സൈന്യത്തിലുള്ള മുസ്സൽമൻ, യൂറോപ്യൻ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ പരിചയവും പ്രീതിയും സമ്പാദിച്ചു അവരിൽനിന്നും യുദ്ധമുറകൾ അഭ്യസിക്കുകയും ആ യുദ്ധപരിശീലനം ചെയ്യുകയും, അതിൽ പ്രയോഗസാമർത്ഥ്യം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇവരിൽനിന്നുംതന്നെ ഹിന്ദുസ്ഥാനി, പഷ്ചൻ, ഇംഗ്ലീഷ്, ഡച്ചു മുതലായ ഭാഷകൾ പഠിച്ചു. അന്നത്തെ സേനാനിയാക്കിയെന്ന “ഡിലെനായി” യുമായി പരിചയപ്പെടുകയും യുദ്ധസംബന്ധമായ അറിവുകൾ സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു.

കേശവപിള്ളയുടെ ബുദ്ധി സർവ്വതോമുഖമായിരുന്നതിനാൽ എല്ലാ വിഷയങ്ങളിലും അദ്ദേഹം വൈദഗ്ദ്ധ്യം സമ്പാദിച്ചു. രാജ്യതന്ത്രസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹം തന്റെ സ്വാമിയായ മഹാരാജാവിൽനിന്നു കണ്ടും ഉപദേശമുൾക്കൊണ്ടും ഗ്രഹിച്ചു. കച്ചവടം, വ്യവസായം ഇവയെ സംബന്ധിച്ചുള്ള സകല സംഗതികളും വാചാഭിപ്രായങ്ങളായ ഇംഗ്ലീഷ്, ഡച്ചു ഇവയുമായി ഏറപ്പട്ട മനസ്സിലാക്കിവന്നു. ഇപ്രകാരം രണ്ടു മൂന്നു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം തിരുമനസ്സി ലേക്കു കേശവപിള്ളയുടെപേരിൽ തൃപ്പി തോന്നി ന്നം-ൽ അയാളെ കൊട്ടാരം ഹായസമായി നിയമിച്ചു. ഇതു അന്നു ഒരു വലിയ ചൂതലയുള്ള ജോലിയായിരുന്നു. എന്നാൽ കേശവപിള്ള ഈ ചൂതലയെ ഏതും സാമർത്ഥ്യത്തോടും തൃപ്തികരമായവിധത്തിലും നിർവ്വഹിച്ചുവന്നു. എന്നതന്നു മറ്റൊരു

സാമാന്യ കാല്പങ്ങളിൽ സമ്പൂർണ്ണ സർവ്വായുസ്സുള്ളവർ ഇദ്ദേഹം തേങ്ങാടാലോചിച്ചും, ഇദ്ദേഹം തേങ്ങാടാലോചിച്ചും, ഉപദേശങ്ങൾ സരിച്ചും, പ്രവൃത്തിച്ചവന്നു. ഇങ്ങനെ രാജകുടുംബത്തിൽ കേശവപിള്ളയെ പ്രധാനഭാഗം ഇതു മുതൽ വഹിച്ചതുടങ്ങി. ഇതിലും ഭാരമേറിയ കാല്പങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനു കേശവപിള്ളയ്ക്കു ശേഷിയുണ്ടെന്ന് തിരുമനസ്സിലേക്കു ബോധമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിനു ഒന്നായിട്ടു ഉന്നതപദം നൽകുന്നതിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു ഏറക്കൂറു വൈമുഖ്യം ഉണ്ടായി. പ്രായം കൊണ്ടും പരിചയംകൊണ്ടും ബുദ്ധിയ്ക്കു കുറച്ചുകൂടി പകുത സിദ്ധിക്കുന്നതിനുവുമ്പു, അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നത് അയ്യങ്കാവു വലിയ പ്രാപ്തന്മാരാലുണ്ടാകിലും, തിരുമനസ്സിലേക്കു തിരിച്ചു സേവിക്കുന്ന പഴയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു ഇത്തരം ഭാഗത്തിനു കാരണവുമായേക്കാമെന്നു നീതിമാനായ തിരുമനസ്സിലേക്കു ബോധമുണ്ടായിരുന്നു. ഇതുനിമിത്തം കേശവപിള്ളയ്ക്കു അവകാശകൃത്യം അനുസരിച്ചു പട്ടിപ്പട്ടിയായിട്ടാണ് കയററം നൽകിയത്. ഈ പ്രശംസനീയമായ നയാ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു ഉത്സാഹവും ഭക്തിയും വർദ്ധിക്കുന്നതിനു ഇടയാക്കി. രാജസഭയിൽ കേശവപിള്ളയെ കച്ചവടസംബന്ധമായ കാല്പ നിർവ്വഹണത്തിനായി പ്രത്യേകം മുതലപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. കേശവപിള്ള ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രത്യേകം അഭിരുചിയുള്ള ആളായിരുന്നതിനാൽ അന്നു കച്ചവടത്തിനായി പുറക്കാട്ടു, കളപ്പുൽ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോഴും, അഞ്ചുനഗരങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഇംഗ്ലീഷ് കമ്പനിക്കാരുമായി ഇടവിടാതെ എഴുത്തുകത്തുകൾ നടത്തി കച്ചവടപുഷ്ടിയ്ക്കു വേണ്ട മാർഗ്ഗങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിവന്നു. ഈ ജ്ഞാനം കേശവപിള്ള ദിവാനായതിൽപ്പിന്നെ അദ്ദേഹം വേണ്ടുവണ്ണം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. ഏലം, കരുമുളക്, കർവ്വാപ്പട്ട മുതലായി തിരുവിതാംകൂർ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന അനേകം സാധനങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു ഇവയ്ക്കു വിറ്റു, പകരം ഇതുമ്പു, ചെന്നു, പ.

ബന്ധം, ആയുധങ്ങൾ മുതലായവ വാങ്ങുന്നതിനു വേണ്ട ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തു. ഈ ഏർപ്പാടുകളിനിമിത്തം, കാലക്രമേണ തിരുവിതാംകൂർ സൈന്യത്തെ പരിഷ്കരിച്ചു, ശത്രുനിരോധനത്തിനും, രാജ്യരക്ഷക്കും പ്രാപ്തരാക്കുന്നതിനു കഴിവുണ്ടായി. ഇതു കേശവപിള്ളയുടെ ദീർഘദൃഷ്ടിയോടുകൂടിയ നയത്തിന്റെ വിശിഷ്ടഫലങ്ങളിൽ ഒന്നായി ഗണിക്കേണ്ടതാണ്.

നൾനൽ “സുബ്ബയ്യൻ” ജളവാ മരിക്കയും, ഗോപാലയ്യൻ എന്നൊരാളെ ജളവയായി നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗോപാലയ്യൻ അത്ര ശേഷിമാനല്ലായിരുന്നതിനാൽ സർവ്വധിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ട “ചെമ്പകരാമൻപിള്ള” യാണ് മിക്കജോലിയും നോക്കിവന്നതു്. ഇതു സമ്പന്നമായ ഒഴുവിൽ കേശവപിള്ളയെ കൊട്ടാരം നമ്പ്രതിയായി നിയമിച്ചു. ചെമ്പകരാമൻപിള്ളയും, കേശവപിള്ളയും സമത്വമനുഭവിക്കുന്നതിനാൽ, ജളവയുടെ ശേഷിക്കുറവുകൊണ്ടുള്ള ന്യൂനതകൾ പരിഹരിക്കപ്പെട്ടു. ഈ കയറ്റത്തോടുകൂടി “ഭരണവൽഗ” യഥാർത്ഥത്തിൽ കേശവപിള്ളയുടെ കൈയിൽതന്നെ ആയിക്കുന്നു പറയാം.

ഇതിനിടക്കു മൈസൂർരാജാവായ ഹൈദരാലിഖാൻ വടക്കു മലയാളം മുഴുവനും ആക്രമിച്ചു കൈവശപ്പെടുത്തി കൊച്ചിരാജാവിനെ ഭയപ്പെടുത്തി കപ്പം വാങ്ങിക്കുകയും ചെയ്തു. തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തനിക്കു അധീനപ്പെട്ട ഇപ്രകാരം ചെയ്യുമെന്നു വിചാരിച്ചു ഹൈദർ തന്റെ ആഗ്രഹത്തെ മഹാരാജാവിനെ അറിയിച്ചു. എന്നാൽ താൻ ഒരു ഭീരുവിനോടല്ലാ ഏർപ്പാടിരിക്കണമെന്നും, ഹൈദരാലിക്കു ക്ഷണം മനസ്സിലായി. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകാണു് കേശവപിള്ളയെ മറുവായി ആലോചിച്ചു തിന്നേറശേഷം, താൻ ബഹുമാനപ്പെട്ട ഇന്ത്യൻവ്യാകാശനികാരുടെ സുഖിയും കണ്ണാട്ടിക്കിലെ നബാബിന്റെ അധീനരാജാവു ആയതു കൊണ്ടു, ഹൈദർമ്മായി യാതൊരു ഏർപ്പാടും ചെയ്യാൻ സന്നദ്ധനല്ല

ന്നാ മരപടിദായച്ചു. ഈ വിവരം കമ്പനിക്കാരേയും, നബാ
 ഷമിദുനയും അറിയിക്കയും ചെയ്തു. മുൻകരുതലായിട്ടു ഭൂവായു
 ടേയും, സമ്പ്രതിയുടേയും മേൽനോട്ടത്തിൽ വടക്കേ അതു
 ത്തിയിലുള്ള കോട്ടകൾ ബലപ്പെടുത്തുകയും ഒരു സൈന്യത്തെ
 അവിടെ താമസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. മന്നെൻ-ൽ കമ്പ
 നിയും ഹൈദരുംതമ്മിൽ മദ്രാസി-ൽ വച്ചുണ്ടായ ഉടമ്പടിയിൽ,
 ഹൈദർ തിരുവിതാംകൂറിനെ ആക്രമിച്ചുകൂടെന്നു ഒരു വ്യവ
 സ്ഥക്രമി ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

എന്നാൽ ഹൈദരുടെ സത്യസന്ധതയേപ്പറ്റി തിരുമ
 നസ്സിലേക്കു വലിയ സംശയമുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിനിടക്കു വ
 ലിയ സർവ്വായി മരിക്കയും പകരം “മല്ലൻ ചെമ്പകരാമൻ”
 എന്നൊരാളെ നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ കേശവപി
 ഉള്ള ഒരു കയററം കിട്ടേണ്ടതായിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തി
 ന് അതു ലഭിച്ചില്ല. സ്ഥാനം ലഭിച്ചില്ലെങ്കിലും പിന്നിൽ
 നിന്നു എല്ലാക്കാര്യങ്ങളും ചലനശക്തിയും, ആലോചനാ
 ശക്തിയും പ്രഭാനം ചെയ്തതു കേശവപിള്ളതന്നെ ആയിരു
 ന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ആലോചനയില്ലാതെ ഒന്നുംതന്നെ
 നടന്നിരുന്നില്ല. നർഭൻ-ൽ ഹൈദരാലി വീണ്ടും മലയാള
 ത്തെ ആക്രമിച്ചു പലവിധ നാശങ്ങൾ ചെയ്തു. സാമൂതിരി
 രാജാവും മറ്റനേകം പ്രഭുക്കന്മാരും ഭയവിഹ്വലന്മാരായിൊ
 ടിപ്പോസ്, തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനെ അഭയംപ്രാപി
 ചു. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഈ അതിഥികളെത്ത
 രുപ്യവും സ്വീകരിച്ചു സ്വരാജ്യത്തിൽ പാപ്പിച്ചു. ഈ വിവ
 രം അറിഞ്ഞ ഹൈദരാലി കോപാസന്നായിട്ടു തിരുവിതാം
 കൂറിനെ ആക്രമിക്കുവാൻ ഒരു ചലിയ സൈന്യവുമായി പുറ
 ചെല്ലു. ഡച്ചുകാരുടെ സ്ഥലത്തു കൂടി കടക്കുന്നതിനു ആരം
 ഭിച്ചപ്പോൾ അവർ സമ്മതിക്കാഴികയാൽ കൊച്ചിരാജ്യത്തുകൂ
 ടി പ്രവേശിക്കുന്നതിനു ശ്രമിച്ചു. ഹൈദരാൾ ആക്രമണത്തെ
 നിരോധിക്കുന്നതിനു വേണ്ടു ഒരുക്കങ്ങളൊക്കെയും ചെയ്തിരു
 ന്നു. സേനാനിയായ ഡിലനായിക്കു സുഖമില്ലാതിരുന്നതി

നാൽ, വലിയസഖായീയും സമ്പ്രതി കേശവപിള്ളയുക്രിയാ
ൺ ഈ കാഴ്ചക്കു നിവഹിച്ചത്.

ഹൈന്ദവ ന്യായരഹിതമായ പ്രവൃത്തിയേപ്പറ്റി മ
ഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകാണ്ടു മദ്രാസ്, ബാംബെ ഈ
സ്ഥലങ്ങളിലെ ഗവർണ്ണർമാർക്കു എഴുതി അയച്ചിരുന്നു. ഇം
ഗ്ലീഷ്കാതം ഹൈന്ദവമായി യുദ്ധമാരംഭിക്കയും ഈ യുദ്ധത്തി
ൽ തിരുവിതാംകൂർസൈന്യം കോഴിക്കോടു, പാലക്കാടു, തി
രുനൽകവലി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇംഗ്ലീഷ് സേനാധിപ
ന്മാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ശത്രുസൈന്യത്തോടു പ്രശംസാർഹ
മായവിധത്തിൽ, ധീരതയോടും, സാമർത്ഥ്യത്തോടും യുദ്ധംചെയ്
തുകൊണ്ടു.

യുദ്ധം അവസാനിക്കുന്നതിനുമുമ്പു, ഹൈന്ദവരാലി മരിക്ക
യും പത്രൻ, ടിപ്പു രാജാവായും ചെയ്തു. മദ്രാസ്-ൽ കവ
നിക്കാരും ടിപ്പുവും തമ്മിൽ മംഗലപുരത്തുവെച്ചു ഒരു ഉടമ്പടി
യുണ്ടായി. ഇതോടുകൂടി യുദ്ധം തൽക്കാലം അവസാനിച്ചു.
ഈ ഉടമ്പടിയിലും തിരുവിതാംകൂറിന്റെ രക്ഷക്കു വേണ്ടു വ്യ
വസ്ഥകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇപ്രകാരം ലഭിച്ച വിശ്ര
മാവസരം നോക്കി തിരുമനസ്സുകാണ്ടു ന്റെൻ-ൽ രാമേശ്വ
രത്തിനു എഴുന്നള്ളി. തീർത്ഥസ്നാനം, ഇതരരാജ്യസന്ദർശനം
മുതലായ ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയാണ്, ഈ എഴുന്നള്ളത്തു നി
ശ്ചയിയത്. ഇംഗ്ലീഷ്കമ്പനിക്കാർക്കും നബാബിനും എഴുതി
അയച്ചു, തിരുമനസ്സിലെ ദോരക്ഷക്കായി ഏതാനുംസൈ
ന്യങ്ങളേയും വരുത്തിയിരുന്നു. കേശവപിള്ളയും എഴുന്ന
ള്ളത്തോടു പോയിരുന്നു. രാമേശ്വരത്തെഴുന്നള്ളി, 'വിധിപോ
ലേയുള്ള കർമ്മങ്ങളെല്ലാം കഴിച്ചതിനുശേഷം, ഉടനേതന്നെ
രാജ്യത്തിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോന്നു. എഴുന്നള്ളത്തിനു വേണ്ട
ഏപ്പാടുകൾ ഏല്പാൻ സാമീകൃതനായ കേശവപിള്ള വള
രെ തൃപ്തികരമായവിധത്തിൽ ചെയ്തിരുന്നതു കണ്ടു തിരുമന
സ്സുകാണ്ടു വളരെ സന്തോഷിച്ചു. മടങ്ങിവന്നതിനുശേഷം

പാടുന്നവർക്കും യുദ്ധം, ഗദ്യവുമാണെന്നും, ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും, പ്രജാക്ഷേമപ്രയോജകങ്ങളായ പല കാര്യങ്ങളും നടത്തി. കേശവപിള്ളയുമായി ആലോചിച്ചു നാഞ്ചിനാട്ടിൽ ജലസംഭരണത്തിനും, വിതരണത്തിനും വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പാടുചെയ്യുകയും സൈന്യസഞ്ചാരത്തിനും ജനങ്ങളുടെ ഗതാഗതസൗകര്യത്തിനും തോവാള മുതൽ പാവുവുവരെ രാജവീഥികൾ വെട്ടിക്കയും അഞ്ചൽ ഏർപ്പാടു പരിഷ്കരിക്കുകയും മറ്റും ചെയ്തു.

നന്നൂർ അന്നു ദളവായായിരുന്ന രാമപ്പൻ മരിച്ചു. തൽസ്ഥാനത്തേക്കു “കൃഷ്ണൻ ചെമ്പകരാമൻ” എന്നൊരാളെ നിയമിക്കുകയും ഈ ഒഴിവു സംബന്ധിച്ചു കേശവപിള്ളയെ സഹായിയായി നിയമിക്കുകയുണ്ടായി. ദളവാ അസമത്വനായിരുന്നതിനാൽ കാര്യങ്ങളൊക്കയും കേശവപിള്ളതന്നെയാണു വഹിച്ചുപന്നത്. പ്രാപ്തികൊണ്ടു ദളവാസ്ഥാനത്തിനു കേശവപിള്ളയായിരുന്നു അർഹനെന്നിലും, ഇതരാവകാശത്തെ വിട്ടു രിക്കുന്നതിനു തിരുമനസ്സിലെ നീതിതപ്പരത അനുചരിച്ചില്ല. കേശവപിള്ള സഹായിയായ ഉടനതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു ജന്മസിലമായ ബുദ്ധിഭവഭവത്തേയും, ദീർഘാലോചനയേയും പുറംപുറം പ്രദർശിപ്പിച്ചു തുടങ്ങി. ആദ്യമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധപതിഞ്ഞതു, തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഭാവിക്ഷേമത്തിനു അത്യാവശ്യമെന്നു അദ്ദേഹം കരുതിയിരുന്ന ഒരു സംഗതിയിലായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് ഇന്ത്യൻ റെവന്യൂ കമ്പനിക്കാർ ക്രമേണ ഇൻഡ്യയിൽ പ്രാബല്യം പ്രാപിച്ചുവരുന്നുണ്ടെന്നും, അവർ ഉത്തരോത്തരം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിക്കാൻ ഇടയുണ്ടെന്നും, അവിരേണ അവർ ഭാരതഖണ്ഡം മുഴുവനും അനന്യമാസനയാക്കി ഭരിക്കുമെന്നും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. അതിനാൽ ഇപ്രകാരം ഉൽക്കണ്ഠാഭാവമായിരിക്കുന്ന ഒരു ശക്തിയുമായിട്ടുള്ള, സംഖ്യം ദ്രവീകരിക്കുന്നതു തിരുവിതാംകൂറിന്റെ രക്ഷക്കും ശ്രേയസ്സിനും അവശ്യമാണെന്നു അദ്ദേഹം

ത്തിന്റെ ദർശനം ഉപദേശിച്ചു. ഈ ഉദ്ദേശത്തോടു കൂടി അദ്ദേഹം മദ്രാസിലും മദ്രാസിലുടനീളമുള്ള കമ്പനിയുടേയും മദ്രാസിലുമായി എഴുന്നള്ളുകയും തുടങ്ങി. ഈ ഉദ്ദേശത്തെ മുൻനിറുത്തിക്കൊണ്ടാണ്, കേൾവപ്പിള്ളയുടെ ഇതു തൽക്കുള്ള സകല പ്രവൃത്തികളും. അദ്ദേഹം ഇതു സാധിച്ചു വേറെ എന്നു വഴിയേ അറിയാവുന്നതാണ്.

കേൾവപ്പിള്ള സർവ്വമായി ഒന്നരണ്ടുമാസം കഴിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു, മധ്യരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ദേഹസുഖം ആലുവായിട്ടു് എഴുന്നള്ളി കുറച്ചുദിവസം താമസിച്ചു. ഇതിനിടക്കു് അവിടെവെച്ചു് ബ്രാഹ്മണരെക്കൊണ്ടു് രാജയോഗ്യരും ഭക്തിയും പണച്ചിലവുള്ളതുമായ ഒരു യാഗം കഴിപ്പിച്ചു. ഇതിലേക്കു് കേൾവപ്പിള്ളയെ പ്രധാനമായി ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരുന്നതിനാൽ അതിനുവേണ്ടതായ പണം നിഷ്പ്രയാസം ശേഖരിച്ചു് അദ്ദേഹം ഈ ശുഭകർമ്മം തൃപ്തികരമായ വിധത്തിൽ നടത്തി. ഇവിടെനിന്നും മഹാരാജാവു് “അവളുതസ്സാനം” കഴിഞ്ഞു ഒരുവിധം കൃതകൃത്യനായിട്ടു് മാവേലിക്കരക്കു് എഴുന്നള്ളി അവിടെ കുറച്ചു താമസിച്ചു. ഈ അവസരത്തിൽ സുഖക്കേടുകൾ ഇരുന്ന ദളയാ മരിക്കയും പകരം ഈ ഉദ്യോഗത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് കേൾവപ്പിള്ളയെ നിയമിക്കയും ചെയ്തു. നൂറുമാണ്ടു് കുന്നിമാസം വൃണം- വിജയേശമി നാളാണ് കഴിച്ചു നീട്ടുകൊടുത്തതു്. ഇരുപതു കൊല്ലംവരെ പല ജോലികളിലും ഇരുന്ന കഴിഞ്ഞുപിറ്റിനശേഷമാണു് കേൾവപ്പിള്ളക്കു് ഈ സ്ഥാനം ലഭിച്ചതു്. ഈ വിഷയത്തിൽ ഇതരന്മാരെപ്പോലെ കേൾവപ്പിള്ള അപ്പംപോലും ആശയോ അക്ഷമയോ പ്രദർശിപ്പിക്കുകയോ മഹാരാജാവിനോടു അപേക്ഷിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. കേൾവപ്പിള്ള തിരുമനസ്സിലെ വാത്സല്യഭാജനമായിരുന്നിട്ടും, അദ്ദേഹത്തിന്നു അനുചിതമായ കയററം ഒരിക്കലും നൽകിയിട്ടില്ല. തിരുമനസ്സിലെ നീതിനിഷ്ഠയും, കേൾവപ്പിള്ളയുടെ ക്ഷമയും എത്രമാത്രമായിരുന്നെന്നു ഇതിൽ

നിന്നും അനുമാനിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതുവരെ തിരുവിതാംകൂർ മന്ത്രിമാർക്കുള്ള സ്ഥാനപ്പേർ “ഭദ്രവാ” എന്നായിരുന്നു. ഇതു മുറററങ്ങും നടപ്പിലാക്കുന്നതും കേൾവപിള്ളയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഗൗരവം ചതിയാകാത്തതും അപ്പം പഴകിയതുമായ ഒരു ചേരായിരുന്നു. സ്വന്താനോചിതവും കാലോചിതവുമായ സ്ഥാനപ്പേർ ഏതാണെന്നു കേൾവപിള്ള തന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് സ്നേഹിതന്മാരോടും നബാബിന്റെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരോടും ആലോചിച്ചു അവരുടെ ഉപദേശപ്രകാരം “ഭിവാൻ” എന്ന പേർ നൽകണമെന്നു തിരുമനസ്സിറിവിച്ചു അപ്രകാരം അനുവദിച്ചു. ഇപ്പോഴും തിരുവിതാംകൂർ മന്ത്രിമാർ വഹിച്ചു വരുന്ന ഈ പേരിന്റെ ആഗമം ഇപ്രകാരമാണ്. ഇങ്ങനെ കേൾവപിള്ളയുടെ നിർദ്ദാജനമായ സ്വാമിഭക്തിയുടേയും, അശ്രാന്തപരിശ്രമത്തിന്റേയും, തിരുമനസ്സിലെ ഭക്തിവാത്സല്യത്തിന്റേയും ഫലവും, തന്റെ ഉൽക്കണ്ഠാമയുടെ പരമ കായ്യമായ മന്ത്രിപദം അന്യാവകാശഹാനികൂടാതെ അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ പ്രാപിച്ചു.

പല കീഴ്ദ്യോഗങ്ങളിൽ ഇരുന്നു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള പഴക്കവും പരിചയവുമുണ്ടെന്നും, തിരുമനസ്സിലെ ഇടയ്ക്കിടയുള്ള ഉപദേശങ്ങളും കേൾവപിള്ളയുടെ സഹായമായ ബുദ്ധിഭവൈഭവവും കാർഷ്വപ്രാപ്തിയുണ്ടെന്നും ഈ സ്ഥാനം അദ്ദേഹത്തിന് ഒട്ടുംതന്നെ ഭാരമായി തോന്നിയില്ലാ. ഈ സ്ഥാനത്തിൽ അദ്ദേഹം എങ്ങിനെ ശോഭിച്ചുവെന്നു തിരുവിതാംകൂറിന്റെ അപരചരിത്രം സ്പഷ്ടമാക്കുന്നതാണ്.

കേൾവപിള്ള മന്ത്രിസ്ഥാനംപ്രാപിച്ചു അധികകാലം കഴിയുന്നതിനു മുൻപുതന്നെ തിരുവിതാംകൂറിനു ദൈവദൂർ “മൃഗഭക്തനായ ടിപ്പുവിൽനിന്നും അസാമാന്യമായ ഉപദ്രവങ്ങൾ നേരിട്ടു. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ഐക്യവും പുഷ്ടിയും കണ്ടിട്ടു അദ്ദേഹത്തിനു ഭയപ്പെടേണ്ടുന്നതായ അസൂയ ജനിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. മഹാരാജാവിന്റെ യശസ്സും പ്രതാപവും അ

യാൾക്കു്, അത്യന്തം ദുഃസ്വഹമായിത്തീർന്നു. അയാളുടെ പരമേശ്വരസ്വരൂപം സകല രാജാക്കന്മാരേയും തന്റെ അധീനന്മാരാക്കണമെന്നായിരുന്നു. കൊച്ചിയേപ്പോലെ തിരുവിതാംകൂറിനേയും കീഴടക്കിയാൽ കൊള്ളാമെന്ന അയാൾക്കു വലിയ ആഗ്രഹം ഉണ്ടായി. ഇതിലേക്കു് ഒരു നല്ല അവസരം കാത്തുകൊണ്ടു് ടിപ്പു അക്ഷമനായി വർത്തിക്കുകയായിരുന്നു.

നന്നുനാൾ ടിപ്പു മലയാളത്തെ ആക്രമിച്ചു വലിയ നാശങ്ങൾ ചെയ്തു. ഹിന്ദുക്കളായുള്ളവരെ എല്ലാം മഹമ്മദീയമതത്തിൽ ചേരുന്നതിനു് നിബ്ബന്ധിക്കയും ചേരാത്തവരെ കലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യാനാരംഭിച്ചു. സാമൂതിരി മുതലായി അനേകപ്രഭുക്കന്മാരും ബ്രാഹ്മണരും ഭയാകലന്മാരായി ജീവരക്ഷക്കായി ഓടിപ്പോന്നു. അധ്വാനാർ മഹായാവുക്കളെത്തന്നെപ്പോലെ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനെ വീണ്ടും അഭയംപ്രാപിച്ചു. ആദായ്നിധിയും ദയാലുവുമായ മഹാരാജാവുതിർമ്മനസ്സുകൊണ്ടു് മുമ്പിലത്തേപ്പോലെതന്നെ, ക്ഷണിക്കാതെവന്ന ഈ മാനു അതിഥികളെ സ്വീകരിച്ചു് രാജ്യത്തിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിലായി തന്റെ രക്ഷയിൽ പാപ്പിച്ചു. ഇതറിഞ്ഞപ്പോൾ ടിപ്പുവിനു് കോപം വർദ്ധിച്ചുവെങ്കിലും രല്ലാലും അതിനെ പ്രകാശിപ്പിക്കാതെ തത്രപ്രയോഗത്തെ പരീക്ഷിക്കാമെന്നു ആലോചിച്ചു, പരസ്പരസഖ്യാപേക്ഷയോടുകൂടി മഹാരാജാവിന്റെ അടുക്കൽ ചില ഭൂതന്മാരെ അയച്ചു. നയംകൊണ്ടു സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ പിന്നീടു ബലം ഉപയോഗിച്ചുകൊള്ളാമെന്നായിരുന്നു ടിപ്പു വിചാരിച്ചതു്.

മഹാരാജാവു് കേശവപിള്ളയുമായി ആലോചിച്ചതിന്റെശേഷം ടിപ്പുവിനു് ഒരു പ്രതിസന്ദേശം അയച്ചു. സഖ്യം ചെയ്യുന്നതിനു് തനിക്കു് സമ്മതമാണെങ്കിലും തന്റെ ബന്ധുക്കളായ കവനിക്കായടേയും നബാബിന്റെയും അഭിപ്രായമറിയാതെ അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിനു് ഒരുക്കമില്ലെന്നുതന്നെ ഇപ്പോഴും മറുപടി അയച്ചു. ഈ സന്ദേശപ്രതി സന്ദേശ

സ്വഭാവം തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് മദ്രാസ് ഗവണ്മെന്റിനേയും
 രിപ്പിച്ചു. ടിപ്പുവിന്റെ വക്രവൃത്തിയേപ്പറ്റി മഹാരാജാവി
 ന് നല്ല പരിചയമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഇതുകൊണ്ടു മാത്രം
 തൃപ്തിപ്പെടാതെ മറ്റു കരുതലുകളും ചെയ്യാനാരംഭിച്ചു. രാജ്യ
 ത്തിന്റെ വടക്കു അതുത്തിയിലുള്ള കോട്ടകളെ ബലപ്പെടു
 ത്തുന്നതിന് മന്ത്രിവസ്തുനോടാജ്ഞാപിച്ചു. ഈ പ്രബലനായ
 ശത്രുവിനെ നിരോധിക്കുന്നതിന് ഇതുകൊണ്ടു മതിയാകയില്ലെ
 ന്നതോന്നി. മന്ത്രിയുമായി ആലോചിച്ചു വിശേഷാൽ ചില
 കരുതലുകൾ കൂടി ചെയ്യണമെന്ന്, മഹാരാജാവു തീർച്ചയാ
 ക്കി. തിരുവിതാംകൂർ സൈന്യങ്ങളെ യലകൃമം അഭ്യസിപ്പി
 ക്കുന്നതിതിനും അവരുടെ നേതൃത്വം വഹിക്കുന്നതിനും നാലു
 ഇംഗ്ലീഷ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരേയും, പത്തുണ്ടു സർജൻറന്മാരേയും
 അയച്ചുകൊടുക്കണമെന്ന്, അന്നു മദ്രാസ് ഗവർണ്ണറായിര
 ന്ന “സർ, ആർച്ചിബാൾഡ് ക്യാമ്പെലി” നോടു അപേക്ഷി
 ച്ചു. എന്നാൽ അത്രജ്ഞനായ അദ്ദേഹം കമ്പനിവക ഉദ്യോഗ
 സ്ഥന്മാരെ ഇപ്രകാരം അയച്ചുകൊടുക്കുന്നത് അവരുടെ ന
 യത്തിന് അനുസരിച്ചതല്ലെന്നും, എന്നാൽ കമ്പനിവക ര
 ണെടാ മൂന്നോ പട്ടാളങ്ങളെ രാജ്യരക്ഷക്കും ശത്രു നിരോധന
 ത്തിനും വേണ്ടി വടക്കു അതുത്തിയിൽ ചില പ്രത്യേക വ്യവ
 സ്ഥതിക്കേൽ താമസിപ്പിക്കുന്നതിനു വിരോധമില്ലെന്നും മറുപ
 ടി അയച്ചു. വ്യവസ്ഥകൾ ഇന്നത്തെല്ലാമാണെന്നു മഹാരാജാ
 വിന്നുസചിവനും മനസ്സിലായി എങ്കിലും, രാജ്യരക്ഷക്ക് ഇപ്ര
 കാരമുള്ള ഒരേപ്പാടു് തല്ലാലം അത്യാവശ്യമാണെന്നു തോന്നി
 യതിനാൽ അപ്രകാരം സമ്മതിച്ചു.

ഇതിനുമുമ്പും ക്യാമ്പറൻ “നാക്സിന്റെ” നേതൃത്വത്തി
 ൽ രണ്ടു കാലാൾപ്പട്ടാളം വടക്കു അതുത്തിയ്ക്കു സമീപം ആ
 യിക്കോട്ട എന്ന സ്ഥലത്തു് താമസിപ്പിച്ചു. ഇതോടുകൂടി
 “ജാർജ്ജ് പൗനി” എന്ന ഒരു സിവിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥനേയും
 പ്രതിനിധി സ്ഥാനത്തിൽ തിരുവിതാംകോട്ടേയ്ക്കയച്ചു. ഇദ്ദേ

ഫമായിരുന്നു ഒന്നാമത്തെ റസിഡെൻറ്. ഇങ്ങനെയൊരു തിരുവിതാംകൂറും കമ്പനിയുമായിട്ടുള്ള സബ്ജക്റ്റിന്റേയും ബന്ധത്തിന്റേയും ഉത്ഭവം. ഈ ഏർപ്പാടിനെ ഇടയ്ക്കിടെ വ്യവസ്ഥാഭേദങ്ങളോടുകൂടി പുതുക്കിയും, പരിഷ്കരിക്കിയും, ബലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തുണ്ടായിട്ടുള്ളതാണ് ഇപ്പോൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന തിരുവിതാംകൂറിലെ ഉടമ്പടി. വടക്കേമലയാളത്തിൽ നിന്നും ഓടിപ്പോന്ന തിരുവിതാംകൂറിൽ താമസിച്ചുവരുന്ന പ്രഭുക്കന്മാരേയും മറ്റും വിട്ടുകൊടുക്കണമെന്ന്, രസ്സാസനേപക്ഷത്തുനിന്നു വന്നു കിട്ടിയ മഹാരാജാവിനോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇപ്രകാരം പ്രവൃത്തിക്കാൻ ഒരുക്കമില്ലായിരുന്നു. തന്നെ അഭയംപ്രാപിച്ചവരെ വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതു് രാജധർമ്മമല്ലെന്നും അവർക്കു് മടങ്ങിപ്പോകുന്നതിനു് മനസ്സുള്ള പക്ഷം അങ്ങനേ ചെയ്യുന്നതിനു് തനിക്ക് വിരോധമില്ലെന്നും കിട്ടിയപ്പോൾ എഴുതിത്തന്നു. ഈ മറുപടി കിട്ടിയപ്പോൾ ഒട്ടും രസിച്ചില്ല. പിന്നെയും ചില ഉപായങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചുനോക്കിയതിൽ ഫലമില്ലെന്നു കണ്ടു് കിട്ടിയ യുദ്ധത്തിനു് സന്നദ്ധനായി. മഹാരാജാവു് ഇതു്, മുന്പേതന്നെ കരുതിയിരുന്നു. എപ്പോഴാണെന്നു മാത്രമേ സംശയമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. രാജ്യത്തിന്റെ വടക്കേ അറ്റത്തിലായിരുന്നല്ലോ കിട്ടിയപ്പോൾ ആക്രമണത്തിനു് വിഷ്ണുവർമ്മൻ അധ്യക്ഷനായിരുന്നതു്. അതുതന്നെയും പ്രത്യേക രക്ഷക്കുവേണ്ടി മുൻപു ചെയ്തിട്ടുള്ള കരുതലിനാപരമം കേൾവപിള്ളയുടെ ഉപദേശപ്രകാരം മറ്റൊരു കരുതലുംകൂടി ചെയ്യാൻ തീർച്ചയാക്കി. രാജ്യത്തിന്റെ അറ്റത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതും, ഡച്ചുകാരുടെ വകയുമായ 'ആയിക്കോട്ട' 'കൊടുങ്ങല്ലൂർ' എന്നീ രണ്ടു കോട്ടകളും വിലയ്ക്കു വാങ്ങേണ്ടതു് അതുതന്നെ സംരക്ഷണത്തിനു ആവശ്യമാണെന്നു വിചാരിച്ച അതിലേയ്ക്കു ഡച്ചുഗവർണ്ണരുമായി ചേർന്നു ഏർപ്പാടു ചെയ്യുന്നതിനു് കേൾവപിള്ളയെ ചുമതലപ്പെടുത്തി, വടക്കോട്ടയച്ചു. കിട്ടിയ ഈ വാങ്ങിക്കുന്നതിനായി ശ്രമിക്കണമെന്നും, തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു് അറിവുകിട്ടിയിരുന്നു. ചിലവാനായ

ത്രവിന്, തന്റെ അതുവെയോടടുത്ത സ്ഥാനം ലഭിക്കുന്ന
 ത്, തിരുവിതാംകൂറിന്റെ രക്ഷയ്ക്ക്, ഹാനികരമാണെ
 ന്, മഹാരാജാവിന് അഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ ഉ
 ദേശത്തിന്മേൽ ഈ കോട്ടകൾ രണ്ടും ചൊവ്വൻ-ൽ ഡച്ചുകാ
 രോട് നൂ ലക്ഷം രൂപാ വിലയായിട്ടു സർക്കാരിൽനിന്നും വാ
 ങ്ങിച്ചു. എന്നാൽ ഈ ഏപ്പാട് അന്ന് മദ്രാസ് ഗവർണ്ണരാ
 യിരുന്ന “ജെ. ഹാളൻഡിന്” തീരെ രസിയില്ല. അദ്ദേ
 ഫത്തിന് ഈ വിഷയത്തിലുള്ള അതുപ്ലിയെ എഴുത്തുകൾ മു
 ലം തിരുമനസ്സിനെ അറിയിച്ചു. മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സു
 കൊണ്ട് സകല വിവരങ്ങളും വിശദമായി എഴുതിയയയ്ക്കുക
 യും യുക്തികൊണ്ട് തന്റെ പ്രവൃത്തിയെ നീതീകരിയ്ക്കുക
 യും ചെയ്തു.

“ശ്രേണദൃഷ്ടി”യോടുകൂടി കാർമ്മയുടെ നുകുഷിച്ച നോ
 ക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന ടിപ്പു ഇതുതന്നെ നല്ല അവാസ്തവമാണെന്നു കരു
 തി, ഒരു വലിയസൈന്യത്തോടുകൂടി തിരുവിതാംകൂറിനെ ആ
 ക്രമിക്കുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. യുദ്ധം തുടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ് അയാൾ
 മഹാരാജാവിന് ഒരു സന്ദേശവുമകൊടുത്തു, ഒരു ദൂതനെ അ
 യച്ചു. ഇതുകൊണ്ട് വലിയ ഫലമുണ്ടാണെന്നു ഉണ്ടായില്ല ലോ
 ഭവും നീതിയും തമ്മിൽ യോജിക്കുന്നത് പ്രയാസമാണല്ലോ?
 ഈ അവസരത്തിൽ ദിവാൻ കേശവപിള്ളയേതെന്ന മഹാ
 രാജാവ് പ്രധാനസേനാനായകനായി നിയമിച്ചു. ഇദ്ദേഹം
 സൈന്യസമേതനായി വടക്കേഅതുത്തിയിങ്കൽ സന്നദ്ധനായി
 സ്ഥിതിചെയ്തു. ടിപ്പുവിന്റെ സൈന്യം അക്രമണം ആരംഭി
 ചു. കോട്ടയിൽ പ്രവേശനമുപാദാനം ഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എ
 ന്നാൽ കേശവപിള്ളയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പറവൂർ പട്ടാള
 ക്കാർ ധീരതയോടു എത്തുന്നിന്നു യുദ്ധം ചെയ്തു, ടിപ്പുവി
 ന്റെ ശ്രമങ്ങളെ വാഹലീകരിച്ചു. എങ്കിലും വളരെ പ്രയാ
 സപ്പെട്ടു കോട്ടയിൽ ഒരു പഴുതാടാക്കി പ്രവേശിക്കാനാർന്നി
 ചു. എന്നാൽ തിരുവിതാംകൂർ പട്ടാളക്കാരുടെ വെടികൊണ്ടു
 പ്രവേശിച്ച സൈന്യത്തിന്റെ നായകൻ ഫനിയ്ക്കപ്പെട്ടു
 എന്നു കണ്ടു സൈന്യം ആകുപ്പാടെ ഭയാക്രാന്തന്മാരായിപി-

നാക്കം ഓടിയതുടങ്ങി. ഈ കഴപ്പത്തിൽ ടിപ്പുവും അകപ്പെട്ട്, കിടങ്ങിൽ പതിച്ചു. തന്റെ വാളും പരിചയും മുദ്രമോതിരവും മറ്റും ഉദ്ദേശിച്ചുവെച്ച് ടിപ്പു ഒരുവിധം ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇങ്ങനെ ടിപ്പുവിന്റെ ആദ്യത്തെ ആക്രമണം അയാൾക്കു ലജ്ജാകരമായവിധത്തിൽ അവസാനിച്ചു. കേശവപിള്ള ഈ വക ജയചിഹ്നങ്ങളോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു മടങ്ങി. ടിപ്പു രക്ഷപ്പെട്ടുവെങ്കിലും അയാൾക്കു സംഭവിച്ച അഗോചരവകുലം അയാളുടെ മരണംവരെ ഈ പരാജയസ്തരാകുമായി തീർന്നിരുന്നു.

തനിക്കു സംഭവിച്ച ഈ പരാജയത്തെ ഉടനേതന്നെ പരിഹരിക്കണമെന്ന് നിശ്ചയിച്ച് ടിപ്പു പിന്നെയും വട്ടംകൂട്ടിയതുടങ്ങി. എന്നാൽ കേശവപിള്ള മുന്പേതന്നെ കരുതിയിരുന്നു. മടങ്ങിപ്പോകാതെ ഗതാ നിരോധത്തിന് വേണ്ട സകല ഏർപ്പാടുകളും വിവേകപൂർവ്വം ചെയ്തു. കോട്ടകളുടെ കേട്ടുകൾ തീർത്തു. യുദ്ധസാമഗ്രികൾ ശേഖരിച്ചു. സൈന്യം വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ഇതുകൂടാതെ ടിപ്പുവിന്റെ യുദ്ധസന്നാഹത്തേപ്പറ്റി മദ്രാസ് ഗവർണർക്ക് എഴുതിയയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

നമ്പൂർ-കുംഭം ൨൦-ാം-നു ടിപ്പുവിന്റെ സൈന്യം യുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. ഏകദേശം ഒരു മാസംകൊണ്ട് കോട്ടയിൽ മൂക്കാൽ മൈൽ നീളത്തിൽ ഒരു പ്രവേശന ദ്വാരം ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ഇതേവരെ എത്രത്തുറന്നിരുന്ന തിരുവിതാംകൂർസൈന്യം കോട്ട പൊളിച്ചു എന്നു കണ്ടപ്പോൾ പിന്നോട്ടു മാറി. സൈന്യം പിന്മാറിയതായി കണ്ടപ്പോൾ ടിപ്പുവിന്റെ ഭടന്മാർ അയാളുടെ ആജ്ഞ അനുസരിച്ച് കോട്ടകൾ ഇടിച്ച് കിടങ്ങുകൾ നിരത്തിയതുടങ്ങി. കേശവപിള്ള ഒരു സൈന്യവുമായി പാവുർഎത്തി എങ്കിലും, യീരതയുടെ വിശിഷ്ടാംശം വാഗ്ദാനമാണെന്ന് കരുതി, സഖ്യോന്മുഖമായ ടിപ്പുവിന്റെ സൈന്യത്തെ എത്രയും പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഇത്രയൊക്കെ അറിയാതെ അടുത്തു കിടന്നിരുന്ന ഇംഗ്ലീഷ് സൈന്യം തങ്ങളുടെ കപ്പന കിട്ടിയി

ഒല്ലനുള്ള കാരണത്താൽ യാതൊന്നും പ്രവൃത്തിക്കാരത സ്വസ്ഥമായിരുന്നതേയുള്ളൂ. ഇതു കണ്ടു ടിപ്പുവിന് ഉത്സാഹം വർദ്ധിച്ചു. ടിപ്പുവിന്റെ ഭടന്മാർ രാജ്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചുവലിയ അക്രമം പ്രവൃത്തിക്കാൻ ആരംഭിച്ചു. സ്രീപത്മനഭൻ ദാമന്നിയ ജനങ്ങളെ ഹിന്ദിപ്പിച്ചു, ക്ഷേത്രങ്ങൾ തീർത്തു, വിഗ്രഹങ്ങൾ തച്ചിത്തകർമ്മം. ഗ്രാമങ്ങൾ കൊള്ളയടിയും ജനങ്ങളെ നിബ്ബന്ധിച്ച് സ്വമതത്തിൽ ചേർക്കുകയും മറ്റും, ഈ വിധം പല നാശങ്ങളുണ്ടായു. ആലങ്ങാട്ടം, പാവുതം ഇപ്പോഴും കാണുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങളുടേയും മറ്റും നല്ല ശില്പങ്ങൾ ടിപ്പുവിന്റെ നിഷ്ഠൂരകൃത്യങ്ങളെ ഇന്നും സാക്ഷ്യം കാണിക്കുന്നു. ടിപ്പു ഈസമയമൊക്കെയും ആലുവായിൽ താമസിക്കുകയായിരുന്നു.

കേശവപിള്ള തെക്കോട്ടു പോയി ടിപ്പു ഉൾനാടികളെയും പ്രവേശിക്കുന്നതായാൽ അയാളെ നിരോധിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി എപ്പാടുകൾ ചെയ്തും വെച്ചു തിരുവനന്തപുരത്തേയും പോയി. എന്നാൽ വിജയോല്പതനായ ടിപ്പുവിന്റെ വികൃതകൃത്യങ്ങൾ അപ്രതീക്ഷിതവും ഭയപ്പെടുത്തുന്നതുമായ ഒരു പ്രതിഭാസം നേരിട്ടു. ഇതുനിമിത്തം വല്ലവിധവും രാജ്യം വിട്ടുപോകുന്നോടുകൂടി പോയാൽ മതിയെന്നു അയാൾക്കു തോന്നിപ്പോയി.

ടിപ്പുവിന്റെ ജീവിതകാലത്തിനിടയ്ക്കു ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു ചേതോനികാരവും താൻ ചെയ്ത അക്രമങ്ങളേക്കാൾ കൂടുതൽ പശ്ചാത്താപവും വേദോപസരത്തിലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അയാളുടെ ഇടവപ്പാതി എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന കാലഘട്ടം അതി ഭയങ്കരമായവിധത്തിൽ പെട്ടെന്നു ആരംഭിച്ചു. ആലുവപ്പുഴയും അതോടു ചേർന്നുള്ള മറ്റു നദികളും നിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞ് സമീപപ്രദേശം മുഴുവനും ജലൈകശേഷമായി ഭവിച്ചു. ടിപ്പുവിന് മുമ്പോട്ടാകട്ടെ പുറകോട്ടാകട്ടെ പോകാൻ കഴിഞ്ഞു.

ത്തിയില്ലാതായിത്തീർന്നു. സൈന്യങ്ങൾക്കു സഞ്ചരിക്കാൻ പാടില്ല. ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ ഇല്ലാതായി. യുദ്ധസാമഗ്രികൾക്കെയും നന്നത്തു വശമായി. സാക്രോമികരോഗങ്ങൾ സൈന്യത്തെ ബാധിച്ചു. പോർക്കിൽ ഇംഗ്ലീഷുകാർ ടിപ്പുവിനോടു യുദ്ധത്തിനായി പുറംപുട്ടിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള അറിവു കിട്ടി. ടിപ്പുവും ശേഷിച്ച സൈന്യവും ശത്രുക്കളാൽ പിൻതുടന്നും, അവരുടെ ഉപദ്രവങ്ങൾ ഏറ്റവും ഭയവിധം നാടുവിട്ടുപോയി എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞു വെല്ലാ.

കേശവപിള്ള തിരുവനന്തപുരത്തു ചെന്നു മുഖംകാണിച്ചു വിവരം അറിയിച്ചതിന്റേറ്റശേഷം കപ്പനപ്രകാരം ഒരു വലിയ സൈന്യത്തോടുകൂടി മടങ്ങിവന്നു ടിപ്പുവും ഇംഗ്ലീഷുകാരും മൂണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ അവരെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്തു.

തിരുവിതാംകൂർസൈന്യം പാലക്കാടു, കോയമ്പത്തൂർ, ഡിൻഡിഗൽ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ബ്രിട്ടീഷ് ഭടന്മാരോടു തോൽക്കുതോൾ നിന്നു തുല്യധീരതയോടെ യുദ്ധം ചെയ്തു. ശ്രീരാഗപട്ടണത്തുവെച്ചു ടിപ്പുവും ഇംഗ്ലീഷുകാരും തമ്മിൽ ഉടമ്പടി ചെയ്തു സമയം സൈന്യസമേതനായി കേശവപിള്ളയും കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. യുദ്ധം അവസാനിച്ചതോടുകൂടി മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കും കേശവപിള്ളയ്ക്കും അപ്പം മനസ്സുമാധാനം ലഭിച്ചു. എന്നാൽ ഇതു അധികം നിലനിന്നില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഈ യുദ്ധച്ചിലവിന്റെ ഒരു വലിയഭാഗം തിരുവിതാംകൂറിൽ നിന്നും കൊടുക്കണമെന്ന് മദ്രാസ് ഗവർണർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഇതു വിചാരിച്ചിരുന്ന ഒരു കാർഷ്യമല്ലായിരുന്നു. ലജനാ ശോഷിച്ചു മിരുന്നു. എങ്കിലും കമ്പനിയുമായുള്ള സഖ്യത്തെ വിചാരിച്ചു ദിവാൻജി ഏഴുലക്ഷം രൂപാ ഒരു വിധം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. എന്നാൽ ഗവണർ ഇതുകൊണ്ടും തൃപ്തിപ്പെടാതെ പിടുന്നയും ഒരു വലിയസംഖ്യ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഈ ആവശ്യത്തെ നിറവേറുന്നതിനു തൽക്കാലം കറച്ചു പ്രയാസമായിരുന്നു. എന്നാൽ കേശവപിള്ള കപ്പനപ്രകാരം

ഏഴുലക്ഷം രൂപാ കൂടി ജട്നാപദ്രവഭോ, നൃത്തന കരമോ ഏ
 പ്പെടുത്താതെ കമ്പനിക്കാക്ക് കൊടുത്തു. ഇതുകൊണ്ട് ഒരുവി
 യം സമുധാനപ്പെട്ടു എന്നാണ് മഹാരാജാവ് ദിവാന്മാരെ വി
 ചാരിച്ചത്. പക്ഷേ ഈ വിചാരം തെറ്റിപ്പോയി. തിരു
 വിതാംകൂർ ഭണ്ഡാരം അക്ഷയപാത്രമായിരുന്നതിനാലും എന്ന്
 തോന്നാമോ? കമ്പനിക്കാർ പിന്നെയും പണം ആവശ്യപ്പെട്ടു
 ഇതിന് യാതൊരുനിവൃത്തിയും ഇല്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും കാ
 ര്യങ്ങളെല്ലാം വഴിപോലെ അന്ന് ഗവർണ്ണർ ജനറലായിരുന്ന
 “കാറ്റൻവാലീസ്” പ്രഭുവിനെ അറിയിക്കണമെന്ന് കേശവ
 പിള്ള തിരുമനസ്സുറിയിച്ചു. മഹാരാജാവ് അങ്ങിനെ സ്മ്മ
 തിച്ചു. കേശവപിള്ള സകലസംഗതികളും എഴുതി അയ
 ച്ചു. പ്രഭു കാര്യാലയം പട്ടാലോചനാനന്തരം ഇനി കൂടുതൽ
 സംഖ്യ കൊടുക്കേണ്ടതില്ലെന്ന് തീരുമാനിച്ചു. ഇതു ഒരു വ
 ലിയ ആശ്വാസമായി.

ഇതിന്റേറശേഷം, ടിപ്പു മലയാളത്തെ ആക്രമിച്ചസമയം
 നാടുവിട്ടു സർവ്വമുപേക്ഷിച്ചു ഓടിപ്പോന്ന പ്രഭുക്കന്മാരുടെയും
 രാജാക്കന്മാരുടെയും വസ്തുക്കൾ കൈയും അവർക്കു തിരിച്ചുകൊ
 ടുത്തു; അവരെ യഥാസ്ഥാനത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നതിന് മദ്രാ
 സു ഗവണ്മെന്റ് തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനെ മുരതല
 പ്പെടുത്തി. ഇതു ഒരു ലഘുവായ മുരതല അല്ലായിരുന്നു.
 ഇവരുടെ എല്ലാവരുടേയും അവകാശങ്ങളും തക്കങ്ങളും കേട്ടു
 തെളിവുകൾ ശേഖരിച്ച് ന്യായമായ ഒരു തീരുമാനം ചെയ്യ
 ന്നതു എളുപ്പം സാധിക്കാവുന്ന ഒരു കാര്യമല്ലായിരുന്നു. മഹാ
 രാജാവിന്റെ ന്യായനിഷ്ഠയിൽ ഗവർണ്ണറുമാർക്കു നല്ല
 വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നതിനാലാണ് ഇപ്രകാരം ചെയ്തത്. മ
 ഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കഴിഞ്ഞ ഈ കൃത്യം തൃപ്തികരമാ
 യി നിവ്ഹിയ്ക്കുന്നതിന് എത്രയും യോഗ്യനെന്നു തനിക്കു പൂ
 ണ്ണവിശ്വാസമുള്ള ദിവാൻ കേശവപിള്ളയേതെന്നു മുരതല
 പ്പെടുത്തി. കേശവപിള്ള ഈ കൃത്യത്തെ സഹജമായ സാമ-

ത്വത്തോടും നീതിനിഷ്ഠയോടും എല്ലാ കക്ഷികൾക്കും തൃപ്തിക
യാകാവുന്ന ചെമ്പലമെന്ന് പറയണമെന്നില്ലല്ലോ?

കേശവപിള്ള സമർത്ഥനായ ഒരു മന്ത്രിയും, ധീരനായ ഒ
രു യോഗാലും ആയിരുന്നതുപോലെ നീതിമാനായ ഒരു വിധി
കർത്താവുമായിരുന്നു. ഈ സംഗതി നിവൃത്തിയാക്കുന്നതിന് കേ
ശവപിള്ളയ്ക്കു ഒരു കൊല്ലക്കാലം വേണ്ടിവന്നു. ഈ രാജാക്ക
ന്മാരുടെ കാർഷ്ഠ്യനേപന്മാരുടെയല്ലായി റിശ്വസ്തന്മാരായ കാ
ർഷ്ഠ്യസ്ഥന്മാരേയും ദിവ്യൻ തന്നെ നിയമിച്ചു. ഈ വിഷയത്തി
ൽ കേശവപിള്ള ചെമ്പല സകല തീർപ്പുകളും സസന്ദേഹം മ
ദ്രാസുഗവർമ്മൻ്റെ ശരിയായി. എന്നാൽ ടിപ്പു നിമിത്തം തി
രുവിതാംകോട്ടേയ്ക്കുള്ള ശല്യം ഇതുകൊണ്ടു അവസാനിച്ചില്ല.
മുഖ്യംകൊണ്ടു ഗദ്യപ്പെടുത്തുവാൻ പാടില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ക
പടപ്രയോഗങ്ങൾകൊണ്ടു നേർക്കാമെന്നു അയാൾ വിചാരി
ച്ചു, ഒരു വഴക്കിന് അടിസ്ഥാനമിട്ടു. ടിപ്പുവും കമ്പനിക്കാരു
മായി ഈയിടെ ഉണ്ടായ ഉടമ്പടിപ്രകാരം വിട്ടുകൊടുത്തു. സ്ഥ
ലങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ തന്നെ വകയെന്നുള്ള നാട്ടുത്തിൽ പറ
വൂർ, ആലങ്ങാട്, കുന്നത്തുനാട് ഈ മൂന്നു താലൂക്കുകളും കൂടി
ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. എന്നാൽ സ്ഥലങ്ങൾ കൈവശപ്പെ
ടുത്താനായി കമ്മീഷ്യൻമാർ വന്നസമയം, ഈ താലൂക്കുകൾ
തിരുവിതാംകൂർ വകയാണെന്നു ടിപ്പുവിന് യാതൊരുവകാശ
വുമില്ലെന്നു ഇവരെ ധരിപ്പിച്ചു. ഈ തക്കം തീർക്കുന്നതിനു
ഗവർമ്മൻ്റെ നിന്നും രണ്ടു ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ നിയമിച്ചു.
അവരുടെ വിചാരണയുടെ ഫലമായി ടിപ്പുവിന് ഇവയിൽ യാ
തൊരു അവകാശവുമില്ലെന്നു തീരുമാനിച്ചു. ഉടനെ ഇവ ത
ന്നിക്കുള്ളവയാണെന്ന് കൊച്ചിരാജാവ് ഒരു വാദം കൊണ്ടുവ
ന്നു. കൊച്ചിരാജാവിന് തെളിവൊന്നും ഇല്ലായിരുന്നു. കേ
ശവപിള്ള റിക്കാർട്ടുകൾ കൊണ്ടു, മറ്റു പല സംഗതികൾ
കൊണ്ടു ഇവ തിരുവിതാംകോട്ടുവകയാണെന്നു ബോധ്യപ്പെ
ടുത്തി. കമ്മീഷ്യൻമാർ ഇവ തിരുവിതാംകോട്ടേയ്ക്കു പൂർണ്ണ
അവകാശം സിദ്ധിച്ചവയാണെന്ന് തീരുമാനിച്ചു.

ഇങ്ങനെ ടിപ്പുവും തിരുവിതാംകൂറുമായി നടന്ന കലഹവും മൗരവുവും തിരുവിതാംകൂറിനനുക്രമമായി അവസാനിച്ചു. മഹാരാജാവിനും, ദിവാൻജിക്ഷം അനന്ദഭദ്രതപുവുമായ മനസ്സുമാധാനം ലഭിച്ചു. ഇതുനിമിത്തം, നാട്ടിൻറെ പുഷ്ടിക്കും അഭിവൃദ്ധിക്കും ഉതകുന്നതായ പല ഏർപ്പാടുകളും ചെയ്യുന്നതിനു മന്ത്രിസത്തമനു സൗകര്യം കിട്ടി.

കേശവപിള്ള ഒരു സമർത്ഥനായ രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനായിരുന്നു. രാജ്യാംഗങ്ങളിൽവെച്ചു “കോശവും”, “സുഹൃത്തു”മാണു പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതെന്നു അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. ഇവ രണ്ടിനേയും ബലപ്പെടുത്തുന്നതാണ്, അത്യാവശ്യമെന്നു കരുതി അദ്ദേഹം ശ്രമം തുടങ്ങി. ‘ദുർഗ്ഗവും’, ‘ബലവും’ കൊണ്ടു അധികം പ്രയോജനമില്ലെന്നു ടിപ്പുവുമായുള്ള യുദ്ധംകൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിനു ഒരുവിധം ബോദ്ധ്യംവന്നു. കച്ചവടവിഷയത്തിലാണു ആദ്യമായി ദിവാൻജിയുടെ ശ്രദ്ധപതിഞ്ഞതു്. ഇദ്ദേഹം ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ ഒരു കച്ചവടക്കാരൻറെ കണക്കെഴുത്തുകാരനായിരുന്നുവല്ലോ? പിന്നീടു വ്യംപാരകാര്യവിഭാഗമാരായ ഡച്ചുകാർ, ഇംഗ്ലീഷുകാർ ഇവരുമായി ഇടപെട്ടു പല സംഗതികളും അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. കൊട്ടാരത്തിൽ കീഴ്വേലക്കാരും വഹിച്ച കാലത്തു കച്ചവടക്കാര്യങ്ങൾ നോക്കുന്നതിനു ഇദ്ദേഹത്തെ പ്രത്യേകം ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരുന്നതിനാൽ ഇദ്ദേഹത്തിനു ഈ വിഷയത്തിൽ അഭിരുചിയും, പരിചയവും ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു രാജ്യത്തിൻറെ ഐശ്വര്യത്തിനു പ്രധാനമായ അടിസ്ഥാനം കച്ചവടമാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല ബോധമുണ്ടായിരുന്നു. ഇതരരാജ്യങ്ങളുമായുള്ള കച്ചവടത്തിൻറെ പുഷ്ടിക്കു, തുറമുഖങ്ങളെ പരിഷ്കരിച്ചു സൗകര്യപ്പെടുത്തേണ്ടതും അത്യാവശ്യമാണല്ലോ. ഇതിലേക്കായി കേശവപിള്ള കന്യാകുമാരിമുതൽ വടക്കോട്ടു സമുദ്രതീരത്തിൽ ഒരു പരിശോധന നടത്തി, കളച്ചുൽ

പുവാർ, വെളിത്തം (വിഴിത്തം) മുതലായ സ്ഥലങ്ങളെ സംരംഭിക്കുകയും അവിടെ എല്ലായിടത്തും വേണ്ടസൗകര്യങ്ങൾ വരുത്തുകയും ചെയ്തു.

പുത്തറ എന്ന സ്ഥലത്തു പണ്ടികശാലകളും, മറ്റു കെട്ടിടങ്ങളും പണിചെയ്യിച്ചു, ഒരു തുർമുഖമാക്കുന്നതിനുസാഹിച്ചു. ഇവിടെനിന്നും വടക്കോട്ടു സഞ്ചരിച്ചു ആലപ്പുഴ എത്തി അവിടെ ചില പരിശോധനകൾ നടത്തിയതിൽ അവിടം ഒരു, നല്ലതുറമുഖത്തിനു സൗകര്യമുള്ള സ്ഥലമാണെന്നു കണ്ടു, ദിവാൻജിതനെന്ന അവിടെ താമസിച്ചു കടപ്പുറത്തുണ്ടായിരുന്ന കാടുകൾ വെട്ടിത്തെളിപ്പിച്ചു, രണ്ടുമാസംകൊണ്ടു സ്ഥലം വാസയോഗ്യമാക്കിത്തീർത്തു. അവിടെ ഒരു പണ്ടികശാലയും, ഏതാനും കടകളും, സൗകാരിൽനിന്നും കെട്ടിച്ചു. തിരുവിതാംകൂറിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും കച്ചവടക്കാരെ വരുത്തി പാപ്പിച്ചതുക്രമാതെ, തന്റെ സ്നേഹിതന്മാർവഴി ഖ്യാംബയിൽനിന്നു ഏതാനും കച്ചുകാർ, ചിത്തിക്കാർ, ബനിയാന്മാർ, പാർസികൾമുതലായവരേയുംവരുത്തിത്താമസിപ്പിച്ചു. തിരുനൽവേലിമുതലായസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും ബ്രാഹ്മണരായ വ്യാപാരികളേയും വരുത്തി അവിടെ ഒരു ക്ഷേത്രവും പണിചെയ്യിപ്പിച്ചു.

ഈസ്ഥലത്തിന്റെ പ്രാധാന്യംവർദ്ധിക്കുന്നതിനായി ഇവിടെ ഒരു വലിയ കൊട്ടാരവും കച്ചേരികളും പണി ചെയ്യിപ്പിച്ചു. അപ്പു രൂപഭേദത്തോടുകൂടി ഇറപ്പാൾ ഇവിടെ കാണുന്ന കൊട്ടാരം ഇതുതന്നെയാണു്. തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒരു ക്ഷേത്രത്തിൽ ഉള്ള മാളിക ഈ കൊട്ടാരത്തിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾപൊളിച്ചു കൊണ്ടുപോയി പണിചെയ്യിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു. മലകളിൽനിന്നും വെട്ടിച്ചിറക്കുന്ന തടികൾ ഒക്കയും ആലപ്പുഴ ശേഖരിച്ചു വിട്ടുന നടത്തുന്നതിനായി “മാത്തൂർ തരകാന” ഏർപ്പാടുത്തി. മറ്റു വന്യവിഭവങ്ങളായ ഏലം, ആനക്കൊമ്പു്, മെഴുകു, തേൻ, കുത്തുക്കൊ, മുതലായ സാമാനങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു ആലപ്പുഴ അയയ്ക്കുന്നതിനു വന്നു.

വക ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ നിയമിച്ചു വേണ്ട ഏല്പാടുകൾ ചെയ്തു. ഇതുക്രമേ സർക്കാരുവകയായി ഏതാനും കപ്പലുകൾ പണിയിച്ചു വ്യാപാരം നടത്തിവന്നു. ഈ ഏല്പാടുകൾ നിമിത്തം സർക്കാരിലേയ്ക്കു വലിയ അദായം ലഭിച്ചു. ഇതുനിമിത്തം യുദ്ധച്ചിലവിലേയ്ക്കു വാങ്ങിച്ചിരുന്ന കടങ്ങൾ മുഴുവനും തീർന്നതിനിടയായി. സ്വപ്ലകാലം മുന്പുവരെ, ആലപ്പുഴ “കച്ചവടംവക” എന്നൊരു പ്രത്യേക ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റുണ്ടെ യൂറോപ്യൻ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ ഭരണത്തിൽ നടന്നു വന്നിരുന്നു. കേൾവപിള്ളയുടെ കച്ചവടനയംനിമിത്തം ആലപ്പുഴ ഇപ്പോൾ തിരുവിതാംകൂറിലെ വ്യാപാരത്തിന്റെ കേന്ദ്രസ്ഥാനമായിട്ടാണിരിയ്ക്കുന്നത്. ഇതു തിരുവിതാംകൂറിന്റെ “കലവറ” യാണെന്നാണെന്നു പറയാം. ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ ഭാവിശ്രേയസ്സിനു ഉതകുന്നതു യുദ്ധവും വിജയപുരമാണല്ലെന്നും, ഇപ്രകാരമുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളാണെന്നും മഹാമനസ്സുണ്ടാ ദീർഘദർശിയുമായ കേൾവപിള്ള മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ആലപ്പുഴ നടക്കുന്ന പ്രബലവും, വിപുലവുമായ വ്യാപാരം കേൾവപിള്ളയുടെ ദീർഘദർശിത്വത്തെയും, അഗാധബുദ്ധിയേയും സാക്ഷ്യംകൊടുത്തു. ഇതിനുശേഷം കേൾവപിള്ള തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു മടങ്ങി അവിടെയും ഘലപ്രദങ്ങളായ പല പരിഷ്കാരങ്ങളും ചെയ്തു. തിരുവനന്തപുരത്തു കിഴക്കേ കോട്ടവാതുക്കൽ നിന്നു കിഴക്കോട്ടുള്ള റോഡിനു, വിസ്താരം വരുത്തി ഇരുവശവും കടകൾ പണിയിച്ചു വലിയ കമ്പോളമാക്കിത്തീർത്തു. കിള്ളിയാറ്റിലും, കരനയാറ്റിലും ഓരോ പാലം കെട്ടിച്ചു. നാഞ്ചിനൂറ്റ് കൃഷിക്കുപയുക്തങ്ങളായ അനേകം പണികൾ നടത്തി. പിന്നീടു കോട്ടാരേക്കു പോയി അവിടെ തിരുനെൽവേലി, മധുര മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും തന്തുവായന്മാരേയും, ചായവേലക്കാരേയും വരുത്തി പണിപ്പിച്ചു പലതരം വസ്തുക്കൾ നെയ്യുന്നതിന്നു, ഏല്പാടുചെയ്തു. ഇപ്രകാരം പ്രസിദ്ധമായിരുന്ന ഈ സ്ഥലം, വിവിധ വ്യാപാരനിലയമായ, ഒരു നഗരമായിത്തീർന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തു

ക്ഷേത്രത്തിൽ കലശേഖരമണ്ഡപം പണിയിക്കയും മറ്റു പല അറകറപ്പണികൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു. മാവേലിക്കരക്കൊട്ടാരം പുതുക്കി. മറ്റു പല സ്ഥലങ്ങളിലും കൊട്ടാരങ്ങൾ നൂതനമായി പണിയിച്ചു. സക്കാരിലേക്കു വരുവാനുള്ള ആദായങ്ങൾ ജനോപദ്രവം കൂടാതെ വലിപ്പിച്ചു. രാജ്യത്തിലേക്കുണ്ടായിരുന്ന കടങ്ങൾ ഒട്ടുമുക്കാലം തീർത്തു. പ്രജകളുടെ ക്ഷേമത്തിനും ഐശ്വര്യത്തിനുംവേണ്ടി കേശവപിള്ള ഇപ്രകാരം പല എപ്പാടുകൾ ചെയ്തുവെങ്കിലും, അദ്ദേഹം ഇതുകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യത്തിന്റെ ഭാവിശ്രേയസ്സിനു കമ്പനിക്കാരായുള്ള സഖ്യം ബലപ്പെടുത്തേണ്ടതു അത്യാവശ്യമാണെന്നു അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നിയിരുന്നു എന്നു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ? ഈ ഉദ്ദേശ്യസിലിക്കായി അദ്ദേഹം പൂർവ്വാധികം ശ്രമം തുടങ്ങി. ഈ അവസരത്തിൽ “മാർണിങ്ങ്ങ്സ്” പ്രഭു ഗവർണർ ജനറലായി ഇൻഡ്യയിൽ വന്നു. കേശവപിള്ള ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റി പ്രഭുവും മറ്റു പല ദിക്കുകളിലുമുള്ള തന്റെ സ്നേഹിതന്മാരായ ഇംഗ്ലീഷുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുമായി എഴുത്തുകത്തു നടത്തി.

ഇതിന്റെ ഫലമായി “മാർണിങ്ങ്ങ്സ് പ്രഭു” ന്റെ മാനുഷ്യ ഒരു പുതിയ ഉടമ്പടി ചെയ്യേണ്ടതിനെപ്പറ്റി മഹാരാജാവിനു എഴുതിത്തന്നു. അതിലേക്കു ദിവാൻജിയുമായി വേണ്ട ആലോചനകൾ നടത്തിയതിന്റെ ശേഷം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു അപ്രകാരം സമ്മതിച്ചു. പ്രഭു ഉടനെതന്നെ ഒൻപതു വ്യവസ്ഥകളടങ്ങിയതും, തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു പൂർവ്വാധികം അനുകൂലമായുള്ളതുമായ ഒരു ഉടമ്പടിയുടെ നഷ്ടം എഴുതിത്തന്നു. ഈ ഉടമ്പടി മഹാരാജാവു സ്വീകരിക്കയും ന്റെ മാനുഷ്യ ഇതിനെ കമ്പനിവക മേലദ്ധ്യക്ഷസംഘക്കാർ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

ഇപ്രകാരം ദിവാൻ കേശവപിള്ളയുടെ ഇ മഹാനുരൂപം തിരുവിതാംകൂറിനുള്ള ഉത്തമസുഹൃത്തിനെ ലഭിച്ചു. ഇങ്ങനെ

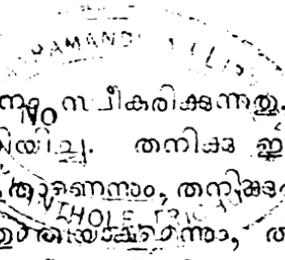
ഒരു ഉടമ്പടി ചെയ്യാൻ സാധിച്ചതിൽ, “മാർണിങ്ങ്” ടൈംസ് പ്രഭു” മഹാരാജാവിനേയും ദിവാൻജിയേയും ഹൃദയപൂർവ്വം അഭിനന്ദിച്ചു. ഈ ഉടമ്പടിനിമിത്തം, സർക്കാരിൽനിന്നും കമ്പനിക്കാർക്കു മൂന്നു പട്ടാളങ്ങളുടെ ചിലവുകൊടുക്കേണ്ടതായി വന്നുവെങ്കിലും, തിരുവിതാംകൂറിനെ ലഭിച്ച രക്ഷയും സമാധാനവും നോക്കുമ്പോൾ, ഈ ചിലവു, ഏറ്റവും തുടങ്ങിയപ്പോൾ വേണം വിചാരിപ്പാൻ. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ അതൃപ്തികളിൽ അസംഖ്യം ദ്രവ്യവ്യയം ചെയ്തു നിർമ്മിച്ചിരുന്ന പ്രാകാരങ്ങളും പരിഖണ്ഡങ്ങളും, അധഃപതനങ്ങളിലായിരുന്നുവെന്നു ടിപ്പുവിന്റെ അതൃപ്തമനം സവിശേഷം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി. അതുകൊണ്ടു ഇനി ഇവയെല്ലാം വേണ്ടി ധനവ്യയം ചെയ്യുന്നത്, പ്രയോജനകരമല്ലെന്നു കേൾവപ്പിള്ളയുടെ ബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ കമ്പനിയുമായിട്ടുള്ള സഖ്യം, അപ്പം, ധനവ്യയം ഹേതു കമായിരുന്നാലും ശത്രുനിരോധത്തിന്നു, തിരുവിതാംകൂറിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അതു ദർശനീയമായ ഒരു പ്രാകാരം തന്നെ ആയിരുന്നുവെന്നുള്ളതു തീർച്ചയാണ്.

കമ്പനിക്കു കൊടുക്കുന്ന സംഖ്യ ഒരു രക്ഷാഭോഗമായിട്ടേ വിചാരിപ്പാൻള്ളൂ. എല്ലാംകൊണ്ടും ഈ സംഗതി, ദിവാൻ കേൾവപ്പിള്ളയുടെ രാജ്യതന്ത്രജ്ഞതയുടെ വിശിഷ്ടഫലവും, തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രത്തിൽ പ്രധാനവും, സ്മരണയുണ്ടായ ഒരു സംഭവമായി ഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതാണെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ അനന്തരാഭ്യർത്ഥങ്ങൾക്കെല്ലാം അടിസ്ഥാനം, ഇതു തന്നെയാണ്. ഈ ഉടമ്പടികഴിഞ്ഞതിൽ പിന്നെ, തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു അഭ്യർത്ഥനയുമായ മനുസമാധാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇതുനിമിത്തം, പ്രജാക്ഷേമത്തിനും, രാജാദിവ്യലിയ്ക്കും ഉപയുക്തങ്ങളായ, പല ഏല്പാടുകളും ചെയ്യുന്നതിന്നു ദിവാൻജിക്ക് സൗകര്യം ലഭിച്ചു.

കേൾവപ്പിള്ളയുടെ കാർഷ്ടശേഷിയേയും ബുദ്ധിശക്തിയേയും ചുറ്റി സൂക്ഷ്മജ്ഞനായ മാർണിങ്ങ് ടൈംസ് പ്രഭുവിന്നു വലിയ

ബഹുമാനം തോന്നിയിരുന്നു. കേൾവപ്പിച്ച ഇൻഡ്യയിൽ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന രാജ്യതന്ത്രജ്ഞന്മാരിൽ, പ്രഥമർണ്ണനീയനായ ഒരാളാണെന്നു അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിനും, കമ്പനിക്കാർക്കുമുണ്ടായിരുന്ന ബഹുമാനത്തിന്മേലായി കേൾവപ്പിച്ചതുകൊണ്ട്, “രാജാകേൾവദാസ” എന്ന സ്ഥാനപ്പേർ നൽകി. ഇക്കാലത്തുകൂടി അനേകം പേരുടെ ആശാസ്യവും, ചുരുക്കം ചിലർക്കുമാത്രം ലബ്ധവും, അസാധാരണനും മത്സ്യപ്രകടനോപാർജ്ജിതവുമായ “രാജാ” എന്ന സ്ഥാനം അനപേക്ഷിതമായി, കേൾവപ്പിച്ച കുലഭിച്ഛതുനോക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധിദൈവവും ഭരണനൈപുണ്യവും എത്രമാത്രമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും, ഉറപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

എന്നാൽ കേൾവദാസനും, ഒരു ദിക്കിൽനിന്നു മാത്രമല്ല ബഹുമാനമില്ലാത്തതു്. തിരുവിതാംകൂർ പ്രജകൾ അദ്ദേഹത്തെ പത്രനിർവ്വഹണമായ ഭക്തിയോടും, ആദരവോടും, സ്നേഹത്തോടും, ആരാധിച്ചുവന്നു. ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ ഇന്നും “വലിയ ദിവാൻജി” എന്നും, സർവ്വേപരന്മാരെന്നും. ഇപ്രകാരം, പ്രജകളിൽനിന്നും അദ്ദേഹത്തിന്നു, സിദ്ധിച്ച സ്നേഹഭക്തിബഹുമാനമുപകരമായ അഭിമാനം, എത്രയോ അധികം വിലപിടിച്ചതെ മുദ്രയാകുന്നു. ഈ വിധം, ജനങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യം, വളരെ ചുരുക്കം മന്ത്രിമാർക്കു ഉണ്ടായിട്ടുള്ളു. ഉദാഹരണമായി മഹാമന്ത്രിയായ മഹാരാജാവു്, തന്റെ വിശ്വസ്തനായ സചിവനോടു, തന്റെ മനസ്സിലെ തൃപ്തിയേയും സന്തോഷത്തേയും പ്രകടിപ്പിക്കാതിരുന്നില്ലാ. കേൾവദാസന്റെ കുടുംബം എന്നെന്നേക്കുമുള്ള അനുഭവിക്കത്തക്കവണ്ണം, തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഏതാനും വസ്തുക്കൾ “ഇന്നാ” മായി കേൾവദാസനു കല്പിച്ചു നൽകി. എന്നാൽ, കേൾവദാസൻ, മഹാരാജാവിന്റെ ഭക്തിയെക്കൂടി, അതിശയിച്ചു തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യം അന്വേഷിച്ചുപോയെന്നു്, അതിശയിച്ചു തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യം അന്വേഷിച്ചുപോയെന്നു്, വിശ്വസ്തനായ വാത്സല്യത്തോടുകൂടി, തന്നെ രക്ഷിച്ചുപോയെന്നു്

ആളിൽനിന്നും, ഇപ്രകാരം ഒരു ഭാഗം സ്വീകരിക്കുന്നതു, വലിയ സങ്കടമാണെന്നു തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. തനിക്കു ഇപ്പോഴുള്ളതെല്ലാം, കല്പിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ളതു എന്നും, തനിക്കു വംശശ്രീമാർക്കും, കാലശേഷപത്മിന ഇതുതന്നെയാണെന്നും, തിരുമനസ്സിലെ തൃപ്തിയാണു താൻ സമ്പാദിക്കാനിടയ്ക്കുന്ന അനർഘസ്വപത്തെന്നും, അതു മാത്രമുണ്ടായാൽ മറ്റൊന്നും ആവശ്യമില്ലെന്നും, വിനയപൂർവ്വം അറിയിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തറവാട്ടേക്കു ചെമ്പകരാമപ്പട്ടം കല്പിച്ചു നൽകി. എന്നാൽ അതു തനിക്കും മാതാവിനും ഒഴിച്ചു മതിയെന്നും അറിയിച്ചു അപ്രകാരം അനുവദിച്ചു. ഈ സ്ഥാനം കേശവപിള്ളയുടെ തറവാട്ടേക്കു ഇപ്പോഴുണ്ട്. ഇപ്രകാരം നാനിരസമിവാസം ധാരണമായ ഒന്നത്രയും, ബഹുമാനവും, ലഭിക്കുന്നതിനു കേശവപിള്ളയ്ക്കു ഭാഗ്യമുണ്ടായി. എന്നാൽ ഈ ഭാഗ്യം അധികകാലം നിലനിന്നില്ല. ഉച്ചസ്ഥനായ സുൽത്തൻ, അസ്സോ വുഖനായിട്ടാണല്ലോ ഇരിക്കുന്നത്.

“ലക്ഷ്മിയമ്മസ്ഥിരായല്ലോ മനോഹർഷം”

൯൭൩-൧൦൭൩ കുംഭമാസം ൩൧-ാം- മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നാട്ടുനീക്കി. കേശവദാസന്റെ ജീവിതചൈതന്യവും, ഏകദേശം, അതോടുകൂടിത്തന്നെപോയി, എന്നുവേണം പറയാൻ. അദ്ദേഹം ഒരു കൊല്ലംകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രവും അത്രത്തോളം നീട്ടാതിരിപ്പാൻ തരമില്ല. എന്നാൽ ഈ ഒരു കൊല്ലം രാജ്യത്തിനനുഷ്ഠനേകവും, അടുത്ത മഹാരാജാവിന് അയശസ്കരവും, കേശവദാസനു ആപൽക്കരവും, പ്രജകൾക്കു വ്യസനകരവുമായ അനേകം സംഗതികൾകൊണ്ടു, സങ്കീർണ്ണമായിരുന്നു. ആകപ്പാടെ മഹാരാജാവിന്റെ നിയോഗത്തോടുകൂടി, തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രത്തിൽ ഒരു ശുഭഭാഗ്യം ആരംഭിച്ചു എന്നുവേണം പറയാൻ. അടുത്ത മഹാരാജാവായ “ബാലരാമവർമ്മ” തമ്പുരാൻ പതിനാറു വയസ്സു മാത്രമെ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

ഇദ്ദേഹം, സുശീലനായിരുന്നവെങ്കിലും സ്വശക്തിവളമെ കുറവായിരുന്നതിനാൽ പാശ്ചാത്യസേവകളായിത്തന്നെ കേവേൾ ചുറ്റിക്കൂടി. ഇവരിൽ മിക്കവരും അജ്ഞന്മാരും അസൂയാലുക്കളും സ്വാതന്ത്ര്യപരന്മാരായിരുന്നു. ഇവരിൽപ്രാധാന്യം വഹിച്ചതു, “ഉരധിയരി ജയന്തൻശങ്കരൻനമ്പൂരി” എന്നൊരാളായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം വിദ്യാഭ്യാസവിരഹിതനും, കൃശബുദ്ധിയും, ചപലനും ഭരാഗ്രഹിയും ആയിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടിലബുദ്ധിയിൽ നിന്നും പുറപ്പെട്ടുപോയ ഭരതപദേശങ്ങൾ ചെറുപ്പമായിരുന്ന മഹാരാജാവിനെ പലപ്പോഴും വഴി തെറ്റിച്ചു വന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ദാഷ്ട്യം രണ്ടാം, സദാ മന്ത്രിപദത്തിലേക്കു തിരിച്ചു ചാർച്ചിക്കുകയായിരുന്നു. മന്ത്രിസ്ഥാനത്തിനുള്ള ചുമതലകൾ തന്നെ എന്തെല്ലാമാണെന്നും, തനിക്കതിലേക്കുള്ള യോഗ്യതകൾ ഉണ്ടോ എന്നും മറ്റും, ആലോചിക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിനു ശക്തിയില്ലായിരുന്നു. ഭരാഗ്രഹവും വിവേകവും ഒരിക്കലും ഒന്നിച്ചു വർത്തിക്കുകയില്ലല്ലോ? മന്ത്രിപദം ഒരു പുഷ്പതപ്പമൊ മറ്റൊരാൾ ആണെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിചാരം. രാജ്യത്തിനുള്ളിലും, പുറത്തും മന്ത്രിയുടെ പ്രവൃത്തിയെ “ശ്രേണദൃഷ്ടി”യോടുകൂടി, വീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്തെല്ലാം ഗ്രന്ഥശക്തികൾ ഉണ്ടെന്നും, അദ്ദേഹത്തിനു ലേശംപോലും അറിഞ്ഞുകൂടാതിരുന്നു. ആരെല്ലാം തന്നെക്കൊണ്ടു ഏതതെന്തിനായിരുന്നു, ആരോടൊക്കെയും ഉത്തരം പറയേണ്ടിവരുമെന്നും, ഇദ്ദേഹത്തിനു അറിവില്ലായിരുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരാളാണ്, “കേശവദാസൻ പ്രശംസനീയമായ വിധത്തിൽ വഹിച്ചിരുന്ന ഗൗരവമേറിയ സ്ഥാനത്തെ പ്രാപിക്കാൻ കൊതിച്ചിരുന്ന മനുഷ്യൻ”.

ഈ ഉദ്ദേശ്യസിലിക്കായി സേവൻനമ്പൂരി, തന്റെ നിരന്തരമായ ഏഷണിപ്രയോഗംകൊണ്ടു, മഹാരാജാവിനു കേശവദാസനിൽ അപ്രീതി ജനിപ്പിച്ചു. ഈവിരോധം, നമ്പൂരിയുടെ കൃത്രിമങ്ങൾകൊണ്ടു, ഒന്നിനേറേ വഴിച്ചു വന്നു.

ഒടുവിൽ മുഖംകാണിക്കുന്നതിനുകൂടി കേശവദാസന അനവാദം ഭക്താഭിമാനമായി. ഇങ്ങനെയിരിക്കെ സേവൻ നമ്പൂരിയുടെ ഇഷ്ടനായ ഒരു “തോട്ടപ്പായിനമ്പൂരി” ചില ശ്രദ്ധോദ്ദേശ്യങ്ങളോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നുചേർന്നു. കൊച്ചിയിൽ നിന്നും തിരുവിതാംകോട്ടേയ്ക്കു വിട്ടുകൊടുത്തിട്ടുള്ള “കരപ്പനം” ഭേദം തിരുവനന്തപുരത്തു വിട്ടുകൊടുപ്പിക്കണമെന്നായിരുന്നു ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. ഇതിന് ഇപ്പാൾ നല്ല അവസരമായിരുന്നുവല്ലോ ശങ്കരൻനമ്പൂരി മഹാരാജാവിനെ പറഞ്ഞുസമ്മതിപ്പിച്ചു, രഹസ്യമായി ഒരു നീട്ടെഴുതി, മഹാരാജാവിനെക്കൊണ്ടു ഒപ്പിടുവിച്ചു, തോട്ടപ്പായിനമ്പൂരിയെ ഏൽപ്പിച്ചു. ഇദ്ദേഹം ഇതുവാങ്ങിക്കൊണ്ടു് ആരുമറിയാതെ വടക്കോട്ടു യാത്ര തിരിച്ചു. പോയി അല്പംകഴിഞ്ഞയുടനെ കേശവദാസന ഇതുവിവരമറിവുകിട്ടി. അദ്ദേഹം തൽക്ഷണംതന്നെ ഒരു കതിരപ്പറത്തുകയറിക്കൊണ്ടുപിന്നാലം പിൻതുടർന്നു. പരവർ ഉന്മൂലം നമ്പൂരിയെ പിടികൂടി, നീട്ട ഒരുവിധം കൈവശപ്പെടുത്തി തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു മടങ്ങി.

അത്യചിതവും, സ്വഭേദാഭിമാനസൂചകവുമായ ഈ പ്രവൃത്തി, മഹാരാജാവിനു ഒട്ടും രസിച്ചില്ലെന്നല്ലാ; പൂർവ്വികരായ ഒരു കറുത്തുകൂടി ബലപ്പെടുത്തുകയാണു ചെയ്തത്. ഭഗവാനായ ശങ്കരൻനമ്പൂരി, ഇതുവരെ കേശവദാസനെ ഹിംസിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആലോചിച്ചുതുടങ്ങി. കേശവദാസന്റെ വേലയിൽനിന്നും നീക്കണമെന്നു നമ്പൂരി നിർബ്ബന്ധിച്ചു. എന്നാൽ അകാരണമായി അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതിനു മഹാരാജാവിനു അല്ലാ ഭയവും മടിയുമുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും നമ്പൂരിയുടെ നിബ്ബാധംനിമിത്തം കൊട്ടാരത്തിൽ വന്നുകൂടാതെ ശക്തംകെട്ടി. രാജകാര്യങ്ങൾ ഒന്നുതന്നെ നടത്തുന്നതിനു നിവൃത്തിയില്ലാതെ അദ്ദേഹം, ശ്രീവാഴ്ചത്തു വാസസ്ഥലത്തു തന്നെ താമസിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശക്തികളേയും, പ്രവൃ-

തികളേയും സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു പറയുന്നതിനും, അദ്ദേഹം രാ-
 ജ്യംവിട്ടു പോകാതിരിപ്പാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ഒ
 രു ഗാട്ടംഇട്ടു. എന്നാൽ കേശവദാസന്റെയീരതയേയും, സ്വ
 തന്ത്രബുദ്ധിയേയും, ഇതാനന്ദം സ്തുതിച്ചില്ല. ഈ ഭൃഷ്ടൻനിമി
 ത്തംമഹാരാജാവിനും, രാജ്യത്തിനും വരാൻപോകുന്നു വിപത്തി
 നെപ്പറ്റിമാത്രം അദ്ദേഹത്തിനു ഗൃഹസമുദായമായിരുന്നുള്ളു. എ
 ന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നീചഗത്രക്കാരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വ
 തന്ത്ര നിരോധംകൊണ്ടുമാത്രം തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. “കൂട്ടിനുള്ളിൽ
 ഇരുന്നാലും സിംഹം നിറം തന്നെയാണല്ലോ” എന്നുള്ളഭയം
 നമ്പൂരികൾ അസാമാന്യമായി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ മനുഷ്യൻ, മനു
 സ്സാക്ഷിഎന്നൊരുവസ്തു ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്നു സംശയമാണ്.
 ഉണ്ടായിരുന്നാൽ അതു, ലോഭനിമിതിലിരുന്നതായിത്തന്നെ ഇ
 രുന്നിരിയ്ക്കണം. മന്ത്രിപദത്തിൽ കയറുവാനുള്ള ബുദ്ധിപ്പാടും
 അതികലശലായിരുന്നു. കൃത്യബോധവും, നീതിനിഷ്ഠയും, രാ
 ജഭക്തിയും അദ്ദേഹത്തിൽ അപര്യയുടെ വിപരീതഭാവംകൊണ്ടാ
 ണം ശോഭിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങിനെള്ള ഒരാൾക്കു എന്താണു
 പ്രവൃത്തിക്കാൻ പാടില്ലാത്തത്? പ്രവൃത്തിച്ചതെന്താണെന്നു
 ചരിത്രാതന്നെ പറയട്ടെ. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞുവെ
 ള്ലോ. ഒരുദിവസം രാവിലെ അനാതുരനായിരുന്ന രാജാകേ
 ശവദാസൻ തന്റെ ശയ്യാഗൃഹത്തിൽ മരിച്ചുകിടക്കുന്നതായി
 ഒരു വർത്തമാനം, വനവാണിപോലെ തിരുവനന്തപുരംപട്ട
 ണം മുഴുവൻ പരന്നു. നഗരവാസികൾ ശോകകോപവിഹി
 ലന്മാരായി വല്ലാതെ ഇളകിവശമായി ഇത് ന്ന്റെ - മേടം
 ൮-ാം- ആയിരുന്നു. അന്ന് ആറാട്ടുദിവസമായിരുന്നതിനാൽ
 വലിയ ഒരാൾക്കുട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അവർ കോപാസ്വന്മാരാ
 യി പ്രതികാരരൂപമായ പല സാഹസ്യപ്രവൃത്തികൾചെയ്യാൻ
 ഒരുങ്ങി. എന്നാൽ രാജസ്ഥാനത്തോടുള്ള ഭക്തി നിമിത്തവും
 ഹൃദയത്തിൽ വിവേകത്തിന്റെ പനരാഗമനത്താലും, ജനതതി
 ഭക്തിയും ശാന്തചിത്തന്മാരായി ഭവിച്ചു. മരണം എങ്ങനെയാ
 ണസംഭവിച്ചതെന്ന് ഇന്നും വെച്ചിവാതിട്ടില്ല. സേവൻ

നമ്പൂരിയുടെ പ്രേരണയാൽ ഇദ്ദേഹത്തിനെ വിഷംകൊടുത്തു കൊണ്ടുവന്നുണ്ടാകുമായിരിക്കുന്നതും. ഇതിനകുടിച്ചു വിചാരിക്കുന്നതായി കമ്പനിവക മേലുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ അഭിപ്രായവുമുള്ളതെന്നയാണു്. റസിഡൻറായിവന്ന 'മക്കാളി,' സമ്പ്രതി "കഞ്ഞുനീലംപിച്ചു" മുതൽപോൾ സംശയിച്ചുപിടിച്ചുവെങ്കിലും തക്കതായ തെളിവു കിട്ടാൻ പ്രയാസമെന്നുകണ്ടു് അവരെ വിടുതൽ ചെയ്തു.

ഈ ദുഷ്ടവൃത്തിയുടെ കർത്താക്കന്മാർ ആരുതന്നെ ആയിരുന്നാലും അവർ രാജദ്രോഹികളായിരുന്നെന്നുള്ളതിന്നു തർക്കമില്ല. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ അനന്തരചരിത്രം നോക്കുന്നതായാൽ "നമ്പൂരിമുന്യായചലത്രിയ" ത്തിന്റെ റദ്ദുരണം നിമിത്തം രാജ്യത്തിൽ എന്തെല്ലാം കഴപ്പുകളും, നാശങ്ങളും, വിപ്ലവങ്ങളും സംഭവിച്ചുവെന്നു ഏകദേശമനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണു്. സേവൻനമ്പൂരി അദ്ദേഹം വിതച്ചതുപോലെതന്നെ കൊയ്യുകയും ചെയ്തു. കേശവപിള്ളയെ ഡ്രോഹിച്ചു നമ്പൂരിയെന്നാടുകടത്താൻ വേറൊരാൾ ഉണ്ടായി. കേശവപിള്ള കുറച്ചുകൂടി ജീവിച്ചിരിക്കയും, ഉദ്യോഗം വഹിക്കയും ചെയ്യുന്നതിന്നു വിധിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ; തിരുവിതാംകൂറിന്റെ അപരചരിത്രം എത്രമാത്രം വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുമായിരുന്നുവെന്നു നമുക്കു ഏകദേശം ഉറപ്പിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതാണു്. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഭാഗ്യദോഷംകൊണ്ടു് അങ്ങിനെ സംഭവിച്ചില്ലെന്നു പറയാനുള്ളു.

“ബലീയസീകോദലമിശ്വരേ ഹമഃ”

കേശവപിള്ളയുടെ മൃതശരീരത്തെ ശ്മശാനത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോയപ്പോൾ കൂടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജൻ സേനാനിയും ഭാഗിനേയൻ പേഷ്കാരും മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളുവെന്നു സംഗതിയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗതുകാളികളുടെ നീചബുദ്ധിയെ തെളിയിക്കുന്നു. ഇവർ രണ്ടുപേരും കേശവദാസന്റെ കുടുംബാംഗം

ങ്ങളാണെന്നുള്ള മഹാപരാധത്തിന്, ഏറ്റെത്താമസിയാതെ തന്നെ ശിരമേളത്രപചായ ശിക്ഷ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. മരണശേഷം കേശവദാസന്റെ മൂന്നുവീടുകളിലും ഉണ്ടായിരുന്ന സ്ഥാപനജംഗമസപത്തുക്കളെല്ലാം കണ്ടുകെട്ടി എടുത്തു, നിധി വെച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു വീടുകൾ മുഴുവനും കിളച്ചുനോക്കുകയും, നിരകളെല്ലാം മുറിച്ചു പരിശോധന നടത്തുകയുചെയ്തു. എന്നാൽ യാതൊരുനിക്ഷേപവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. സഹോദരികളുടെ ഭർത്താക്കന്മാർ അവർക്കു കൊടുത്തിരുന്ന വസ്തുക്കളും ഈ കൂട്ടത്തിൽ സർക്കാരിലേക്കുടക്കി. ഭാര്യമാരുടെ ആഭരണങ്ങളുംകൂടി എടുത്തുവെന്നാണു കേൾവി. ഇത്രയുകൊണ്ടു ശത്രുക്കളുടെ വൈരനിശ്ചിതനും ഒരുവിധം സാധിച്ചുവെന്നു തോന്നുന്നു.

നാപരാജ്യത്തിനും, സ്വസ്വാധീകരണവേണ്ടി മാത്രം നിരന്തരം പ്രയത്നിക്കുകയും, കഷ്ടപ്പെടുകയും, ജീവിക്കുകയും ചെയ്ത ഒരുസൽപുരുഷന്റെ ജീവിതത്തിന് ഇപ്രകാരമുള്ള അവസാനം വരുത്തിയ വിധിവൈപരീത്യം, മനുഷ്യബുദ്ധിയിൽ ദുർഗ്രാഹമെന്നേ പറയാനുള്ളൂ. കേശവദാസന്റെ ശത്രുക്കളായ നീചസംഘത്തിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹനാശംവരുത്താൻ കഴിഞ്ഞുവെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർമ്മലമായ യശസ്സരീരത്തെ സ്പർശിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിഷ്കളങ്കമായ യശസ്സ് ശരൽജ്യോത്സ്നിസദൃശമായി ഇന്നും തിരുവിതാംകൂറിൽ എങ്ങും വിളങ്ങുന്നു. കേവലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാമോച്ചാരണം ജനഹൃദയത്തിൽ ഏകകാലത്തിൽ സ്നേഹഭക്തിബഹുമാനാഭിവികാരങ്ങളെ ജനിപ്പിക്കുന്നു. ടിപ്പുവിന്റെ പടയും, വലിയഭിവാൻജിയുടെ കീഴും ഇന്നും വൃദ്ധന്മാർക്കു രസകരമായ ഒരു സംഭാഷണവിഷയമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. കാളിദാസൻ പണ്ടൊരു രാജാവിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്, നമ്മുടെ കേശവദാസനെ സുഭയസിദ്ധ്യം ഏകദേശം വാസ്തുചെയ്തിട്ടുവെച്ചാരിക്കാം.

നത്തില.൭൦ പാർത്തുവന്നത്. അവിടെ ഒരു സ്ത്രീയെ സംബന്ധം ചെയ്തിരുന്നവന്നു കേൾവിയുണ്ട്. അദ്ദേഹം തിരിച്ചുപോകുന്നസമയം ഈ സ്ത്രീയെക്കൂടിക്കാണുപോയി വൈഷ്ണവനായ ഒരു സ്ഥലമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു് അവിടെ താമസിപ്പിച്ചു. ഈ വീടിനു പടിഞ്ഞാറേമുഖം എന്നാണു പേർ. അവരുടെ ശേഷക്കാർ ഇന്നും അവിടെ താമസിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. അവലത്തിൽനിന്നും ഈ വീടു കാക്കു അപ്പകാലം മുമ്പുവരെ ഒരു പകർച്ച കൊടുത്തുവന്നിരുന്നവന്നും അറിയുന്നു. പിന്നീടു ഇദ്ദേഹം പള്ളിച്ചൽ എന്ന സ്ഥലത്തു മണയറത്തലവീട്ടിൽ ലക്ഷ്മിപ്പിള്ള എന്നൊരു സ്ത്രീയേയും ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ചിരുന്നു എന്നും, സമീപകാലംവരെ ജീവിച്ചിരുന്നവന്നും പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തംകാൽക്കൂടെ അന്വേഷിക്കുന്നതിനായി കണ്ണത്തൂർ കണ്ണൂരിലുൾപ്പെട്ട എണ്ണൊരളെ കെട്ടുകെട്ടുകാരനായി കൂടെ താമസിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അംഗരക്ഷകന്മാരായ ശേഖരക്കാരർ മിക്കവാറും കായികാഭ്യാസം ശീലിച്ചിട്ടുള്ള പട്ടാണികളായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണരീതിയും മറ്റു മിനചര്യകളും ഒട്ടുമിക്കാലും പട്ടാണികളെപ്പോലെ തന്നെ ആയിരുന്നു. തന്റെ ജനനസ്ഥലമായ ക്രാവിളാകംപുരയിൽനിന്നു സാമ്രാജ്യം വലുതായ ഒരു ഗൃഹം പണിചെയ്തിച്ചു അവിടെ തന്റെ മാനുഷമായ മാതാപിതൃയും ഇളയസഹോദരനെയും താമസിപ്പിച്ചു. ഇവർ മരണംവരെ ഈ ഗൃഹത്തിൽ തന്നെ താമസിച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ശേഷക്കാരനായ മിസ്റ്റർ രാ. മൻതമ്പി ഈ ഗൃഹത്തിലാണു താമസിക്കുന്നതു്. വീടു് ഇപ്പോഴും നല്ലസ്ഥിതിയിൽ തന്നെ ഇരിക്കുന്നു. കേശവപിള്ളയുടെ മാതാപിതന്റെ രണ്ടാമത്തെ ഭർത്താവായ നമ്പൂരിയുടെ കൂടെ ആശ്രിതനായ ഒരു മുത്തള ഉണ്ടായിരുന്നു അയാൾക്കു നമ്പൂരിയുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം കുന്നത്തൂരു ഒരു ക്ഷേത്രവും, മറ്റും കേശവപിള്ള ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. മുത്തളത്തിന്റെ ശേഷക്കാർ ഇന്നും അവിടെ താമസിക്കുന്നുണ്ടത്രെ. ജന്മഭൂമിയായ കുന്നത്തൂരിനു സമീപമുള്ള പതുക്കുട എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന

സ്ഥലത്തുള്ള വസ്തുക്കൾ വില്പിക്കുവാങ്ങി കടകൾ പണിചെയ്തിച്ചു തിരുനെൽവേലി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും ഐക്യകളായ തത്തി കച്ചവടം ഉറപ്പിച്ചു. ഈ തൈരവിനു തന്റെ മാതൃലാൽ രാമൻതമ്പിയുടെ നാമസ്തോത്രകമായി ചെമ്പകരാമൻപുത്രന്മാരുടെ പേരിടുകയും ചെയ്തു. ഇവിടെ ആദ്യമായി കടകൾ തുറന്നദിവസം ദിവാൻതന്നെ പോയി എല്ലാകടകളിൽനിന്നും സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിച്ചതായി പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ സ്ഥലത്തു “രാജാകേശവദാസ്” എന്നുപേരുള്ള ഒരു പള്ളിക്കൂടം ഇപ്പോൾ ഉണ്ട്. ഇദ്ദേഹം തന്റെ കലാഭാവമായി വിചാരിച്ചിരുന്നതു് “ഗണപതി”യെ ആണെന്നും അറിയുന്നു.

ശ്രാവിളാകത്തുപത്തൻവീട്ടിനു സമീപം “നെടുവാനി” എന്നു ഒരു വീടു കൂടി ഇദ്ദേഹം പണിചെയ്തിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു എന്നും അതു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാനന്തരം പൊളിച്ചുകളഞ്ഞു് അവിടെ ഒരു കളംകോരിയെന്നും ആ കളത്തിനു ഇന്നും “നെടുവാനിക്കളം” എന്നുപറഞ്ഞുവരുന്നുണ്ടെന്നും ഒരൈതിഹ്യമുണ്ട്. ഇതിന്റെ വായുവത്തെപ്പറ്റി ഒന്നും ഇപ്പോൾ തീർച്ചപറയാൻ അർത്ഥമില്ല.

കേശവദാസന്റെ ആകൃതിയേയും പ്രകൃതിയേയുംപറ്റിയും ഒന്നു രണ്ടു വാക്കു പറയുന്നതു അസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. ശംകുണ്ണിമേനവനവർകളുടെ ചരിത്രത്തിൽ കാണുന്ന മഹായാ ശരിയാണെന്നു വിചാരിക്കുന്ന പക്ഷം അദ്ദേഹം ഒരു ഹൃസ്വകായനും, കൃശഗാത്രനും, വ്യൂഢലംകരനും, സുമുഖനുമായിരുന്നു എന്നുവേണം പറയാൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേത്രങ്ങൾ കശാഗ്രമുഖായേയും ചിന്താതല്പരതയേയും, പ്രശാന്തഗംഭീരതയേയും സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെ ഏറ്റക്കുറവുപ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ദൃഷ്ടിഗോളമാണെന്നുമാണു്. സ്വപരാജ്യസ്ഥനും, സ്വാമിഭക്തി, വിനയം, പരിശ്രമശീലം, ധീരത,

41105

ഒന്നുമാത്രമല്ലാതെ മറ്റു യാതൊരുദ്ദേശ്യവും ഇല്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണത്തിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ട ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമവും ശ്രദ്ധയും മുഴുവൻവീനിയോഗിച്ചു. ഉദ്യോഗസ്ഥലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹമായിക്കരുതി തൽസംബന്ധമായ ജോലികൾ നിർവഹിക്കുന്നതിൽ തന്റെ സമയം മുഴുവൻ വ്യയം ചെയ്തുവന്നു.

കേശവപിള്ള ഏകദേശം പത്തുകൊല്ലം ദിവാൻപദത്തിൽ ഇരുന്നു. ഈ കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു് രാജ്യത്തിൽ ഏതെല്ലാം പരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞുവെന്നു മുന്പു പ്രസ്താവിച്ചുവെല്ലാം. പരിതസ്ഥിതങ്ങളായ സംഗതികൾ അനുകൂലങ്ങളായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇതിലധികം അദ്ദേഹത്തിനു ചെയ്യാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണനയത്തെയും, ഭരണഫലത്തെയും പറ്റി വിമർശം ചെയ്യുമ്പോൾ നാം പല സാരമായ സംഗതികളും, ഓർമ്മിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. പത്തുകൊല്ലത്തിൽ ഏതാനും ഭാഗം ടിപ്പുവിന്റെ അക്രമണത്തെ തടയുന്നതിനുള്ള ശ്രമത്തിലും, ടിപ്പുവുമായുള്ള യുദ്ധത്തിലും, പിന്നീടു യുദ്ധച്ചിലവിലേക്കു കമ്പനിക്കു പണം ശേഖരിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിലും, മലബാർവിട്ടുപോന്ന പ്രളക്കന്മാരെയും രാജാക്കന്മാരെയും പൂർണ്ണമാനങ്ങളിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നതിലും വ്യയം ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. മഹാരാജാവു നാടുനീക്കിയതിന്റെ ശേഷമുള്ള ഒരു കൊല്ലം, കേശവപിള്ള കടിലബുലികളായ രാജസേവകന്മാരുടെ വിക്രിയകൾനിമിത്തം, ഒരു വിധം ബദ്ധസ്ഥനായിരുന്നതിനാൽ ഒന്നുതന്നെ ചെയ്യാൻ സാധിച്ചില്ല. ഇതൊക്കെയും നീക്കി ബാക്കിയുള്ള കാലത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നിടത്തോളം ഒക്കെയും ചെയ്തുവെന്നുതന്നെ പറയാം. ഇതു കൂടാതെയും രാജ്യത്തു സംബന്ധമായ അദ്ദേഹങ്ങളെ ഇക്കാലത്തെപ്പോലെ അന്നു ജനങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കയും അനുവർത്തിക്കയും ചെയ്തിരുന്നില്ല. ഇപ്പോഴത്തെപ്പോലെ സ്ഥിരമായ ധനാഗമനമാർഗ്ഗങ്ങൾ അന്നു ഇല്ലായിരുന്നു. ആയ

വ്യയപരിഗണനരീതി തന്നെ ഇല്ലായിരുന്നു. ആവശ്യങ്ങളെല്ലാം അപ്പുറപ്പോൾ പണംപിരിച്ചു നടത്തുകയാണു പതിവു. ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റു തിരിച്ചുള്ള അധികാരവിഭജനവും ഇന്നത്തെപ്പോലെ ഒന്നും ഇല്ലായിരുന്നു. സകലഅധികാരങ്ങളും മന്ത്രിയിൽതന്നെ നിക്ഷിപ്തമായിരുന്നു. നിസ്സാരകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു ദിവാൻജിതന്നെ ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നു. മറ്റു, കരിങ്ങാലി മുതലായവ അനുഷ്ഠാന കടർതിക്കൊണ്ടുപോകണമെങ്കിൽ ദിവാൻജിയുടെ മീട്ടുത്തവശ്യാചിതന്നാവുന്നു ഇതിന്റെഅനുബന്ധത്തിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്ന "നിനവു"കളിൽനിന്നും അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പ്രധാനഭരണകർത്താവിന്റെ സമയവും ബുദ്ധിശക്തിയും ഇപ്രകാരം തു മരങ്ങളായകാര്യങ്ങളിൽ വ്യയം ചെയ്തു നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നതായാൽ ഗൗരവമേറിയ മരുകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു സൗകര്യവും, സമയവും ലഭിക്കാൻ പ്രയാസമാണല്ലോ അപരിഷ്കൃതഭരണയന്ത്രംകൊണ്ടു പരിഷ്കൃതഭരണം നടത്തുന്നത് സുസാദ്ധ്യമല്ലല്ലോ? പോരങ്കിൽ ഭൂസനാധിപത്യവുംകൂടി മന്ത്രിയിൽ സന്നിഹിതമായിരുന്നു. ഇപ്രകാരം പല വലിയ ദുർഘടങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും കേരളത്തിലെ പ്രജാക്ഷേമോപയുക്തങ്ങളായ അനേകം പരിഷ്കാരങ്ങൾ ചെയ്തു വെന്നുള്ളതു എത്രയും പ്രശംസനീയമായ ഒരു സംഗതിയാണ്.

തിരുവിതാംകൂറിൽ പരിഷ്കൃതഭരണരീതിയുടെ അടിസ്ഥാനമിട്ടതു ഇദ്ദേഹമാണെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. കേരളത്തിലെ ജാതരായുക്തങ്ങളെനായിരുന്നു. അതിനാൽ പരിഷ്കാരങ്ങൾ അധികം ചെയ്തില്ലെന്നിപ്പം, ചെയ്തിട്ടുള്ളവ ശാശ്വതഗുണപര്യപ്രദങ്ങളും, കാലോചിതങ്ങളുമായിരുന്നു കേരളത്തിലെ പരിഷ്കൃതഭരണയന്ത്രത്തിന്റെ. പരമോദ്ദേശ്യം രാജ്യരക്ഷയും, ബലവാനായ സുഹൃത്തിനെ സമ്പാദിക്കലും, കോശസ്ഥിതിയെ പരിഷ്കരിക്കലും ആയിരുന്നു. ഇതുണ്ടാകാൻ അദ്ദേഹം ഒരുവിധം സാധിച്ചു. ആലപ്പുഴത്തുറച്ചവവും, ഇംഗ്ലീഷുകാരുമായുള്ള സഖ്യവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മാരക സ്തൂലങ്ങളായി ഇ

ന്നു നിലനിൽക്കുന്നു. പ്രജകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ മഹത്വത്തെയും ഗുണാതിശയത്തെയും ഗ്രഹിച്ചിരുന്നുവെന്നു ഉള്ളതിനു അവർ അദ്ദേഹത്തിനു “വലിയദിവാൻജി” എന്ന നാമധേയം നൽകിയതുതന്നെ. ഉത്തമസാക്ഷ്യമായി ഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. താൻ ഭരിക്കുന്ന ജനതതിയുടെ “കൃതജ്ഞതയ”ക്കു വലുതായും വിലയേറിയതുമായ ഒരു പ്രതിഫലം ഒരു സമാത്യനു കാംക്ഷിക്കാനും ലഭിക്കാനുണ്ടോ? അദ്ദേഹം ജനങ്ങളെ ഉന്മൂലിച്ചതുപോലെതന്നെ ജനങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ നിഷ്കളങ്കമായി സ്നേഹിച്ചു. അദ്ദേഹം കരുപ്പിരിവിനേയും, സങ്കടം കേൾക്കുന്നതിനേയും ചേരും സംബന്ധിച്ചു എഴുതിയിട്ടുള്ള പട്ടവശ്യാലയുടെ ഏതാനും ഭാഗം ഇതിന്റെ അനുബന്ധത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽനിന്നും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ഏതുവിധമാണു ജനങ്ങളോടു പെരുമാറേണ്ടതെന്ന്, ഇപ്പോഴുള്ളവർക്കു ഒരു പാഠം പഠിക്കാവുന്നതാണ്. ഭരണകർത്താക്കന്മാർ ജനങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയാണ് നിയമിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെന്ന് അദ്ദേഹം പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. നൂറ്റാണ്ടുപതു കൊല്ലം മുമ്പു അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചിരുന്ന “ഈ ഉദ്യോഗങ്ങൾ” കൊല്ലം മുമ്പു ഗ്രഹിക്കാതെയോ ഗണിക്കാതെയോ ഉണ്ടെന്നുള്ളതു ഗോചരീയമായിരിക്കുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്യോഗജീവിതത്തിൽ, അഥവാ ജീവിതത്തിൽതന്നെയും ഒരു കൃത്യരൂപം പോലും ചെയ്യാഞ്ഞിട്ടില്ലാ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവം നോക്കിയിട്ടും കാണാൻ കഴിയാതെയിരുന്നുവെന്നു ഇതിൽനിന്നും അനുമാനിക്കാം. ഉൽകൃഷ്ടമായിരുന്നു സ്വസ്ഥാമിയോടുള്ള ഭക്തിയും, അദ്ദേഹത്തിലുള്ള വിശ്വാസവും താരതമ്യപ്പെടുത്തി സ്വാമിക്ക് അദ്ദേഹതാണു കവിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നതെന്നു അറിയാൻ പ്രയാസമാണ്.

മഹാനാരായ രാജാ സർ. ടി. മാധവറാവു, ഗോപാലാശ്രമി, വി. പി. മാധവറാവു മുതലായ മന്ത്രിപുസ്തകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേർത്തുകൊടുക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള “രാജാകേശവമംഗലം”

൪൪

എന്നുള്ളതിന്, ഒരു സംഗയവുമില്ല. ഇദ്ദേഹം നാട്ടിൽ ജനിച്ചവളന്ന് ഒരാളാണെന്നുള്ള വിശേഷഗുണംകൂടിയിട്ടുണ്ട്. യശോമാത്രശരീരനായ ഇദ്ദേഹം തിരുവിതാംകൂർനിവാസികളായ നമ്മുടെ വൃദ്ധയരംഗത്തിൽ ഒരു “പൊലിയാവിളക്കായി” എന്നു ിതിചെയ്യുമാറാകട്ടെ.

ശ്രീഭാ.

അനുബന്ധം.

—:0:—

നിനവു (i)

ഇഴുന്തിക്കര നിയോഗത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട കൊച്ചിയിൽ കോട്ടയിൽ കമുദോരു അറിയവേണ്ടും അവസ്ഥ.

കൊടുത്തു കടുദാസ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു വായിച്ചുകണ്ട അവസ്ഥയും അറിഞ്ഞു. കൊച്ചിയിൽ കോട്ടയിൽ മറ്റൊരാൾ കപ്പിത്താന്റെ അടിമ 'മൈ' എന്നവനും 'റോസ്'കാണ' എന്ന ഒരുപെണ്ണും അവളുടെ മകൻ പഞ്ചി എന്നവനും കൂടി ഒളിച്ചുപോയി പിറവത്തു മണ്ടമത്തും വാതുക്കൽചേന്ന് കടുത്തുരുത്തി പ്രവൃത്തിയിൽ മണ്ടനാട്ടുദേശത്തും, വയ്ക്കത്തുമണ്ടവത്തും വാതുക്കൽചേന്ന് വടയാറുപ്രവൃത്തിയിൽ കഴിക്കാട്ടുനായരുടെ പറമ്പിലും നിൽക്കുന്നു എന്നും, അവരെ കൂട്ടി അയക്കുന്നതിനു സാധനം കൊടുത്തയക്കണമെന്നും എല്ലോ എഴുതിവന്നത്. അതിനുള്ളതന്നെ, ഒളിച്ചു അവിടെച്ചെന്നു പാക്കുന്ന ആളുമുന്നിനേയും വരുത്തി കപ്പിത്താന്റെ ആളിൻവശം ഏർപ്പിച്ചു കൂട്ടിഅയക്കത്തക്കവണ്ണം ഡ്യൂറുമാന്തുർമുഖത്തു സർവ്വധികാർക്കുമാർക്കു എഴുതിഅയക്കയും ചെയ്തു അതിനുള്ള കൂട്ടിഅയക്കയും ചെയ്തു.

ഇപ്പടിക്കു.....

നിനവു (ii)

ഇവിടെത്തെച്ചെയ്തിത്തവിതു. കൊടുത്തു കടുദാസ കിട്ടി വീത്തരെന്ന വെള്ളക്കാരനും, ലെസാരെന്ന വെള്ളക്കാരനും ചെയ്തിട്ടുള്ള പിഴക്കു, "കോട്ടമാഷു" (കോർട്ട് മാഷുൽ എന്ന പേരിനു പകരമായിരിക്കണം) വിധിച്ചു എഴുതിയ കടുദാസ കൊടുത്തയച്ചതു ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു വായിച്ചുകണ്ടതാവസ്ഥയുമറിഞ്ഞു. ആ അവസ്ഥകൾക്കെയും തിരുമനസ്സുറി-

യിച്ചതിന്റെറഗേഷം പീത്തരെന്ന വെള്ളക്കാരനും ലസ്സാറെ
 ന്ന വെള്ളക്കാരനും ചെയ്തിട്ടുള്ള പിഴക്കു കോർട്ടുമാപ്പ് വിധി
 ചു എഴുതിയതിനുമുള്ള ശിക്ഷ കഴിപ്പിച്ചുകൊള്ളണമെന്നും
 കഴിിച്ചു. എന്നതുകൊണ്ടു അതിനുമുമ്പ് ശിക്ഷകഴിപ്പിച്ചുകൊ
 ള്ളുകയാവേണം. ഇച്ചെതിഎല്ലാം പിള്ളമാർ വായിച്ചു ര
 ണദാംബ്രാക്കട്ടിൽ (ബ്രിഗേഡ് എന്നതിനു പകരമായിരി
 ക്കാം.) മിഗൊത്ത (മിസ്റ്റർ എ....പ) കൊണ്ണലിനെ കേൾപ്പി
 ചുവക്കുകയാവേണം. ഇച്ചെതിക്കു സാധനം എഴുതിയ ദി
 വാൻ ചെമ്പകരാമൻ കേശവൻ (ഒപ്പ്)

നീനവു (iii)

പൊസ്റ്റാമെന്റർ റെടി അവർകൾക്കു ദിവാൻ കേശവ
 പിള്ള സലാം. കെട്ടുത്തു കട്ടദാസു നാം കണ്ണറി വായിച്ചു
 കാൺകകൊണ്ടു നമുക്കു വളരെ സന്തോഷമുണ്ടാകയുംചെയ്തു.
 നമ്മോടു അപേക്ഷിച്ചതിനുമുമ്പ് മുളകുകച്ചോടം ചെയ്യാൻ ന
 മുടെ വിധയത്തു (രാജ്യത്തു) മുളകിലായ്കൊണ്ടു നമുക്കു മന
 സ്സിനു ദുഃഖം തേ.നുകയുംചെയ്തു. താൻ നമ്മുടെ സ്നേഹിതൻ
 ആകുകൊണ്ടു എല്ലായ്ക്കൊഴും മമത ഉണ്ടായിരിക്കണം. മുളക
 കാഴ്ചത്തിനായി ചെലുപ്പിച്ചു വരണമെന്നില്ലാ. എല്ലായ്ക്കൊഴും
 താൻറ ശരീരസ്വസ്ഥത അറിവാൻ നാം ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

നീനവു (iv)

ഇന്ത്യക്കരെ നിയോഗത്തുകൽ ഉൾപ്പെട്ട കൊച്ചിയിൽ
 കോട്ടയിൽ കമുദവരു അറിയവേണ്ടും അവസ്ഥ. കൊട്ടത്തു
 കട്ടദാസു ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു നാം കൈപ്പറി വായിച്ചുക
 ണ്ടു അവസ്ഥയുമറിഞ്ഞു. മുട്ടത്തുനിന്നും ഏതാനും മൂറം വില
 യ്കുവാങ്ങിച്ചു കൊച്ചിക്കുകൊണ്ടുപോകുന്നതിനു കാവലുകളിൽ

തടയാതെ അയക്കുന്നതിനു ചീട്ടു കൊടുത്തയക്കണമെന്നും എല്ലോ കടദാസ്യ എഴുതിവന്നത്. അതിനുമുന്നേതെന്ന മൂറം തടയാതെ അയക്കുന്നതിനു ചീട്ടുകൂടി കൊടുത്തയക്കുന്നു. കുമ്പു ദവരടെ ശരീരസ്വസ്ഥതയുള്ള അവസ്ഥക്കും, നമ്മാൽ വേണ്ടുകൊടുത്തിനും എഴുതിഅയക്കയുംവേണം. ഇപ്പടിക്കു നിന്നവഴുതിയ ദിവാൻ കേശവപിള്ള (ഒപ്പ്)

ൻമ്പൻ ഇടവം വ്യാനം.

നിനവു (൮)

മെമ്പർ പൊസ്റ്റർ അറിയവേണ്ടും അവസ്ഥ.

കൊടുത്തയച്ച കടദാസ്യ കൊണ്ടുവന്നു വായിച്ചുകണ്ടുവാവസ്ഥയും അറിഞ്ഞു. തടൻറ വകക്കു ഏതാനും കരുങ്ങാലി കൊണ്ടുവന്നതു അരൂക്കുററിയിൽ തടുത്തിരിക്കുന്നപ്രകാരം എല്ലോ എഴുതിവന്ന കടദാസിൽ ആകുന്നത്. അരൂക്കുററിയിൽ തടഞ്ഞിരിക്കുന്ന കരുങ്ങാലിയും തടവു ഒഴിഞ്ഞു അയക്കത്തക്കവണ്ണം അരുവുക്കുററിയിൽ പാക്കുന്ന കാവൽക്കാറക്കും ശുങ്കക്കാരക്കും ചീട്ടുകൊടുത്തയക്കയുംവേണം. ഇപ്പടിക്കു നിനവു എഴുതിയ ദിവാൻ കേശവപിള്ള (ഒപ്പ്)

വിളംബരം

ശ്രീരാമജയം

പണ്ടാരവകക്കു കടിയാനവന്മാർ തരുവാനുള്ള കരംപിരിപ്പിക്കേണ്ടും പ്രകാരത്തിനും സങ്കടകാല്യങ്ങൾ കേട്ടു തീർത്തുകൊടുക്കേണ്ടുംപ്രകാരങ്ങൾക്കും വിളംബരം എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതു എന്തെന്നാൽ,

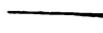
ഇപ്പോൾ പണ്ടാരവകക്കു നെല്ലും പണവും മുതലുടത്തു

അടിയന്ത്രങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനും കടിയാനവന്മാരുടെ സങ്കടങ്ങൾ കേട്ടു തീർക്കുന്നതിനും ആർക്കുംതന്നെ ഒരു ചുമതല കൂടാതെ സർവാധികാർണ്യക്കാരന്മാർ മേലെഴുത്തുപിള്ളമാർ (ജീണ്ണം) മേൽവിചാരിപ്പുകാരന്മാർ, ത്യാക്കാരന്മാർ, പിള്ളമാരുൾപ്പെട്ട ആളുകളുംകൂടെ വിചാരിച്ചു വരുകകൊണ്ടും അതാതു കാരണത്താൽ പണ്ടാരക്കാര്യങ്ങൾക്കു വീഴ്ചയായിട്ടും കടിയാനവന്മാർക്കു ഏറ്റവും ആവലാതിയായിട്ടും വന്നിരിക്കുകകൊണ്ടും, മേലുള്ളതിനു അതിനുണ്ണു വരാതെ കാര്യക്കാരന്മാർ, അധികാരിമാർ, പ്രവൃത്തികാരന്മാർ, കേൾവിക്കാരന്മാർ, മേൽവിചാരിപ്പുകാരന്മാർ, തുറക്കാരന്മാർ ഉൾപ്പെട്ട ആളുകൾ, നെല്ലും പണവും മുതലടങ്ങുന്ന അടിയന്ത്രങ്ങൾ നടത്തിക്കൊള്ളത്തക്കവണ്ണവും, സർവാധികാർണ്യക്കാരന്മാർ, കടിയാനവന്മാരുടെ സങ്കടങ്ങൾ കേട്ടു തീർത്തുകൊടുക്കത്തക്കവണ്ണവും, മേലെഴുത്തുപിള്ളമാർ, പിള്ളമാർ ഉൾപ്പെട്ട ആളുകൾ കണക്കെഴുത്തു എഴുപെട്ടിട്ടുള്ളതിനു ഒരു വീഴ്ചകൂടാതെ ഇപ്പോൾ വച്ചിരിക്കുന്ന ചട്ടത്തിൻപ്രകാരം എഴുതിക്കൊള്ളത്തക്കവണ്ണവും, നിശ്ചയിക്കുകകൊണ്ടു അപ്രകാരംതന്നെ ഒട്ടും ഒരുവ്യത്യാസംകൂടാതെ എല്ലാപേരും വിചാരിച്ചു നടന്നുകൊള്ളണം.

രണ്ടാമതു.

നെല്ലും പണവും പിരിക്കേണ്ടതിനു, അതതു മുറികളിൽ വകയും ഗതിയും പഴമപരിചയവും ഉള്ളതായിട്ടു എടുത്തുപേരെ പ്രമാണിച്ചു മുതലിന്റെ തിട്ടംവരുത്തി പേരുവഴി കൈച്ചാത്തും കൊടുത്തു നെല്ലു മുതലടങ്ങാൽ പത്തുദിവസത്തിനകവും, പണം മുതലെടുപ്പുകളുടെ മാസവീതമായിട്ടു തവണച്ചു അതതു മാസം ഉറപ്പാക്കുകയും തീർത്തുകൊള്ളത്തക്കവണ്ണവും പത്തു ദിവസത്തേക്കു മുഖിൽകൂട്ടി തമുക്കും അടിപ്പിച്ചു അപ്രകാരം തീർപ്പിച്ചുകൊള്ളണം.

മൂന്നാമതു.

മേൽ എഴുതിയിരിക്കുന്ന തവണപ്രകാരം കൂടിയാനവ
 നാർ റെറ്റും പണവും കൊടുത്തുതീർക്കാതെ മുടക്കംവരുത്തുന്ന
 എങ്കിൽ അടുത്തതവണയിൽ കൂട്ടിത്തീർത്തുകൊള്ളത്തക്കവണ്ണ
 വും, അതുകൊണ്ടും കഴികയില്ലെന്നുള്ളതിന്നു ഒരുതവണ കൂടെ
 നീട്ടിവെച്ചുകൊടുത്തിട്ടും കരങ്ങൾ മുടക്കംകൂടാതെ തീർപ്പിച്ച
 കൊള്ളത്തക്കവണ്ണവും, ഇതു രണ്ടുവിധത്തിലും തീർക്കാതെ ശം
 ത പിടിച്ചു നിൽക്കുംപേരുകളിൽ, അവരെ അധികാരിമാർ
 പ്രവൃത്തികാരന്മാർ, കേൾവിക്കാരന്മാർ മണ്ടവത്തുംവാതുക്കൽ
 കൂട്ടിത്തയച്ചു കേടുതീർപ്പിച്ചു കരം തീർപ്പിച്ചുകൊള്ളുകയും മണ്ട
 പത്തുംവാതുക്കൽ ചെന്നാലും അനുസരിക്കാതെ ഉള്ള വിധമാ
 കുന്നു. എങ്കിൽ കാര്യക്കാരരുടെ സാധനവും എഴുതിക്കൊടു
 ത്തു ആയാളുകളെ സവാധികാര്യക്കാരരുടെ അടുക്കൽ കൂട്ടിത്ത
 യക്കയും സർവ്വാധികാര്യക്കാരൻ്റെ, അവരോടു കേൾക്കേണ്ടുംപ്ര
 കാരത്തിൽ കേട്ടാൽ ഗതികേടുകൊണ്ടു മുടക്കാ വന്നിട്ടുള്ളതിന്നു
 ഒന്നോ രണ്ടോ തവണകൂടെ നീട്ടിവെച്ചു കൊടുത്തിട്ടും മുടക്കം
 തീർപ്പിച്ചുകൊള്ളത്തക്കവണ്ണവും, അതിന്നു ശാഗ്വംപിടിച്ചു കരം
 മുടക്കം വരുത്തിയിട്ടുള്ളതിന്നു പത്തുദിവസത്തെ എടകൂടെ കൈ
 ടുത്തു് അതിനകം തവണ മുടക്കം തീർത്തുകൊള്ളണമെന്നും, ആ
 യതല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ വകയായിട്ടുള്ളതിനെ എടുത്തുറി
 റുതവണ മുടക്കംതീർക്കുമെന്നും, തടസ്ഥരു ചെന്നുപറഞ്ഞു, വീ
 ടിന്നു മേൽക്കെട്ടും കെട്ടിവിടരാധിക്കയും, പിന്നത്തേതിൽ പത്തു
 ദിവസത്തിനകം തവണ മുടക്കം തീർത്തില്ലെങ്കിൽ മുടക്കമുള്ള കര
 ത്തിന്നും മറ്റും കൂടിയാനവന്റെ വക തടസ്ഥരെക്കൊണ്ടു എ
 ടുപ്പിച്ചു വിട്ടിച്ചു മുടക്കംതീർത്തു വീട്ടിന്റെമേൽക്കെട്ടും ഒഴിഞ്ഞു
 കൊടുക്കയും, പിന്നെയുംകരം (ജീണ്ണം) ആവക ഉരുപ്പടികൾ എ
 ടുത്തു നടുപ്പാട്ടംകെട്ടി കരം തീർപ്പിച്ചുകൊള്ളത്തക്കവണ്ണം സ
 വാധികാര്യക്കാരരുടെ നിന്നവും എഴുതിക്കൊടുത്തു എല്ലാപേ
 രേയും മണ്ടപത്തുംവാതുക്കൽ അയച്ചുകൊള്ളണം. അധികാരി
 വന്നാൽ മേൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നതിനണ്ണം തീർത്തുകൊള്ളണം.

൭൦

നാലാമതു

കുടിയാനവന്മാർക്കു സങ്കടമുള്ളതിന്നു അവരുടെ ഉന്മൂലംപേ
രും, കായ്കവിവരവും തീയതിരുംവെച്ചു വയ്ക്കാല ഏഴുതി മുഖ
ത്തു സർവ്വാധികായ്കാരരുടെ മുമ്പിൽവെച്ചു സങ്കടം പറഞ്ഞു
കൊള്ളണം. (ശേഷം തീരെ ജീണ്ണിച്ചുപോയി)

ഒൻപതാമതു.

കുടിയാനന്മാരോടു, സർവ്വാധികായ്കാരന്മാരും അല്പം
തെള്ള ഉദ്യോഗക്കാരനും വെച്ചു കാഴ്ചയും, കൈക്കൂലിയും പ
റന്നു എങ്കിൽ അവരുടെ ഉദ്യോഗവും മാറ്റി, പററിയ മുത
ലും ഇരട്ടിപ്പടി, അവരുടെ വസ്തുവും വില്പിച്ചിട്ടും കെട്ടിവെത്തി
ക്കയും ചെയ്യും. കൊടുക്കുന്ന കുടിയാനവന്റെ (ജീണ്ണം) അ
തിന്റെ അവസ്ഥപോലെ ഉള്ള ശിക്ഷയും അനുഭവിപ്പാൻ ഇ
ടവരികയും ചെയ്യും.

പത്താമതു.

സങ്കടക്കായ്കങ്ങൾ രണ്ടിടത്തും തീരാതെ വരുന്ന ആളുക
ളുടെ സങ്കടവയ്ക്കാലയുംകൊണ്ടു കച്ചേരിയിൽ വന്നു പറഞ്ഞു
കൊള്ളണം. (ശേഷം തീരെ കാണുന്നില്ല.)

